

VEZETŐI PÁLYÁZAT
HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI KINCSKERESŐ ÓVODA

Pályáztató: Hajdúböszörmény Város Önkormányzata

Pályázó: Szűcs Lászlóné

Intézmény: Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda OM: 202430
4220 Hajdúböszörmény, Esze Tamás u. 2-4.

Benyújtás dátuma: 2020. április 16.

TARTALOMJEGYZÉK

1.A Pályázat elkészítésének alapjául szolgáló jogszabályi háttér, felhasznált dokumentumok	2
2.Bevezető gondolatok	4
3.Pedagógiai hitvallásom	5
4.Intézményi - vezetői jövőkép	6
5.Helyzetelemzés.....	8
5.1.A Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda környezete	8
5.2.Személyi feltételek.....	11
5.3.Tárgyi feltételek.....	16
6.Gazdálkodással összefüggő feladatok	16
7.Az intézményben folyó szakmai munka, pedagógiai szemlélet bemutatása	17
8.Óvodánk nevelési filozófiájára épülő sajátos célkitűzés	19
9.Óvodánk speciális nevelési területei.....	20
10.Gyermekvédelmi feladatok a helyi sajátosság tükrében.....	21
11.Szakmai munkaközösség szerepe a nevelőmunka folyamatában.....	22
12.Tehetséggondozás elképzelései, feladatai óvodánkban	23
13.A Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda kapcsolatai.....	24
13.1.Külső kapcsolataink.....	26
14.Amire büszkék vagyunk - innovációk	31
15.Szakmai ellenőrzés, értékelés, önértékelés működtetése	33
16.A Vezetés struktúrája.....	35
17.Vezetési program.....	38
18.Záró gondolatok.....	65

1.A PÁLYÁZAT ELKÉSZÍTÉSÉNEK ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ JOGSZABÁLYI HÁTTÉR, FELHASZNÁLT DOKUMENTUMOK

A kiírt pályázaton belső pályázóként veszek részt, pályázatomat a Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda Kincskereső Csodalámpa Pedagógiai Programja alapján készítettem el az alábbi törvények, jogszabályok, dokumentumok figyelembevételével:

- **2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről**
- **A 2011. évi CXC. törvény végrehajtási rendeletei:**
 - **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról**
 - **229/2012. VIII.28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról**
- **2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról**
- **1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról**
- **2015. évi CCXXIII. törvény egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról**
- **326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról**
- **277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről**
- **328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról**
- **15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről**
- **48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről**
- **17/2013.(III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról**
- **2011. évi CLXXIIC.törvény a nemzetiségek jogairól**
- **A Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testületének vonatkozó önkormányzati rendeletei**

- **A Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda működését szabályozó dokumentumok**
- **137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról**

Intézményi dokumentumok:

- ❖ Alapító okirat
- ❖ Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda Kincskereső Csodalámpa Pedagógiai Program
- ❖ Szervezeti és Működési Szabályzat
- ❖ Házirend
- ❖ Éves munkaterv
- ❖ Vezetői beszámoló (2018.-2019.)
- ❖ Szakmai beszámoló 2018/2019 nevelési év
- ❖ Öt évre szóló Intézményi Önértékelési Program
- ❖ Továbbképzési program

Az intézmény működését meghatározó további dokumentumok:

- ❖ Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program
- ❖ Önértékelési kézikönyv óvodák számára
- ❖ Országos Tanfelügyelet kézikönyv óvodák számára
- ❖ Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez
- ❖ Mentorok tevékenységének segédanyaga
- ❖ Pedagógiai etikai kódex

A dokumentumok mellett figyelembe vettem:

- ❖ Az óvoda szociokulturális környezetét
- ❖ Az óvoda erőforrásait
- ❖ Az alkalmazotti közösség erősségeit, értékeit, érdekeit
- ❖ A szülők igényeit, elvárásait
- ❖ Fenntartói elvárásokat

2. BEVEZETŐ GONDOLATOK

Pályakezdő korom óta (1987) a Déli-lucernás egyetlen közintézményében dolgozom, a vezetőm is ugyanaz a személy a mai napig. Vezetőm mindig is meghatározó személy volt az életemben. Széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége, a tolerancia, szociális érzékenysége, az elfogadás és befogadás magas szintje, a roma családi szokások, hagyományokban való jártassága, a bizalomra épülő együttműködés képessége a halmozottan hátrányos helyzetű és roma családok tekintetében mindig motivált arra, hogy folyamatosan képezem magamat, minél több tapasztalatot szerezzek a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése terén. Az óvodában mindig hol kevesebb, hol nagyobb számban jelen voltak a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Nevelésük soha nem volt egyszerű, s a szülőkkel való kapcsolat kialakítása is hosszú éveket vett igénybe. Ez a sajátos helyzet végigkísérte szakmai utam alakulását, állomásait. Mindig igyekeztem lépést tartani a változásokkal, eleget tenni a szakmai kihívásoknak. Állandó megújulásokkal, innovatív törekvésekkel magammal szemben is elvárásokat támasztottam. Az intézmény, a kollégáim és az általunk nevelt gyermekek iránti elkötelezettségem indított arra, hogy benyújtsam pályázatomat a Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda magasabb vezetői munkakörének betöltésére. Az elmúlt harminchárom év alatt megszerzett szakmai gyakorlat, tapasztalat, nyugdíjba vonuló intézményvezetőnk biztatása, a kollégák támogatása, és a szülők bátorítása megerősített abban, hogy alkalmas vagyok a Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda vezetésére. Az intézményben eltöltött 33 év alatt fokozatosan szereztem meg mindazokat a tapasztalatokat, ismereteket, melyek elengedhetetlenek a magas színvonalú munka végzéséhez. Nagy segítségemre volt ebben vezetőm és az engem körülvevő nevelőtestület, a teljes alkalmazotti közösség. Közöttük és Tőlük tanultam a legtöbbet. A szakma gyakorlati alapjait, az értékteremtés, értékőrzés fontosságát és mikéntjét itt sajátítottam el. Bízom benne, hogy szakmailag és emberileg is rendelkezem azokkal a képességekkel, tapasztalatokkal, melyek elengedhetlenül szükségesek a Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda magasabb vezetői munkakörének ellátásához, ugyanakkor kész vagyok arra, hogy sikeres pályázat esetén tovább képezem magam a vezetői feladatok minél magasabb színvonalon történő ellátásához. Ha erre lehetőséget kapok, tudom, hogy folyamatosan szükséges tanulnom. Hiszem azonban, hogy képes vagyok az intézmény működését, a mindennapi pedagógiai gyakorlatot, a gyermekek érdekeit, igényeit mindenekelőtt figyelembe véve rendszerszemlélettel átlátni, a köznevelésben való változásokkal lépést tartani. Munkámhoz a legnagyobb erőforrást a munkatársak jelentik, akikkel a 33 év közös munka miatt szoros szakmai és emberi kapcsolat fűz össze. Egyenként ismerem erősségeiket, gyengeségeiket, osztozok örömeikben, nehézségeikben. Hiszem, hogy bíznak szakmai felkészültségemben, azonosulni tudnak céljaimmal, segítségemre lesznek azok megvalósításában

kiegészítve saját tudásukkal, tapasztalataikkal és kreativitásukkal. Legfontosabb célom, hogy megbecsülve a múltat, támaszkodva az előző vezetés által megteremtett értékekre, arra építve, tudásommal, egyéniségemmel tovább fejlesztve méltóképpen képviseljem intézményemet.

3. PEDAGÓGIAI HITVALLÁSOM

*„A leggondosabb családi nevelés
Sem adhatja meg, amit az óvoda nyújt:
Az emberi közösségbe való beilleszkedést”*
(Kodály Zoltán)

Napjainkban világszerte zajló gyors változások erősítik bennünk annak fontosságát, hogy gyermekeinkben felébresszük a tanulás iránti vágyat, amely végig kíséri őket egész életük során. Magyarország jövőbeni gazdasági, társadalmi és politikai fejlődése azon múlik, hogy a most felnövekvő gyerek felnőttként mennyire lesznek boldogok, egészségesek, jól képzettek, mennyire érzik magukat biztonságban, mennyire lesz erős az önbizalmuk, önbecsülésük.

A gyermekek a társadalmi együttélés íratlan vagy írott szabályait, normáit és szokásait, tágabb környezetük hagyományait sajátítják el az óvodában.

Az óvodapedagógus modell számukra, akit követni akarnak, aki kíváncsiságukat felkelti, és olyan élményben részesíti őket, amelyekre óvodán kívül talán nem is nyílik lehetősége.

A családok és a gyermekek érzékenyek arra, ha nem mutatunk elég tiszteletet személyük iránt, ha nem kötődünk hatékonyan a családok által képviselt értékekhez, hagyományokhoz, hiedelmekhez, törekvésekhez. A halmozottan hátrányos helyzetű és roma származású gyermekekkel és szülőkkel való jó kapcsolattartásban meghatározó szerepet játszik pedagógusaink azon képessége, hogy megértsék a szenzitív kommunikáció és interakció fontosságát.

„A gyermek számára szülei, lakóhelye, nemzete készen kapott adottság ugyanúgy, mint fajtája és társadalmi hagyományrendszere” (Perlai Rezsóné)

Minden gyermeknek fontos az óvoda. Életükben ez az első olyan intézményes hely, ahol a család mellett újabb fejlesztőhatások érik. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél nagyon fontos, hogy milyen a befogadó intézmény.

A gyerekek számára az átmenet szinte észrevétlen, az eredmények pedig jól láthatók, ha az intézményi kultúra és a családok szubkultúrája azonosságot mutat. Ellenkező esetben kudarcok jellemzik a „bikulturális szocializációt” míg nem jön létre az egyensúly a két – óvodai és családi – hatás között.)

Hiszek abban, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű és a mélyszegénységben élő roma gyermek számára az óvoda jelenti az egyetlen esélyt a sikeres iskolai karrierhez és a boldogabb élethez. Vallom, hogy először a pedagógusnak kell megismernie, felismernie, és elismernie „megtanulnia a gyermeket” csak ezután jöhet a következő lépés: Megtalálni a hozzávezető utat!

4. INTÉZMÉNYI - VEZETŐI JÖVŐKÉP

„Ha meg tudsz fogalmazni egy problémát, akkor meg lehet oldani.”

(Edwin Land)

Az elmúlt 20 évben több szervezetfejlesztés történt az intézményben és valamennyi szervezeti változtatás, struktúra váltás célja a romák iskolai végzettségének javítása, az iskolázatlanság újratermelődésének megakadályozása volt. A Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda alkalmazotti közössége hisz abban, hogy eredményt együttműködéssel érhetünk el. Valljuk, hogy a mélyszegénységben élő, zömében roma gyermekek számára az óvoda jelenti az egyetlen esélyt a későbbi boldogabb élethez, ezért is fontos a befogadásuk. Hiszünk abban, hogy minden szülőben megvan a gyermeke iránti felelősség, mely megfelelő párbeszéddel „előhívható”. Úgy gondoljuk sikerünk egyik titka a nevelőtestületi elkötelezettség és a külső partnerek segítségének elfogadása és valamennyi tevékenység egy irányba koordinálása. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 90%-a rendszeresen jár óvodába. A fennmaradó 10% esetében nagyon meg kell küzdeni a szülő-gyermek elválási nehézségeivel, mely adódik a roma családok eltérő szocializációs értékrendjéből. A körzetből rendszeresen járnak a roma gyermekek, de a demográfiai adatokat figyelembe véve az látszik, hogy a születési hajlandóság magasabb a roma családok tekintetében, így a roma gyermekek száma is emelkedik az óvodában. Probléma és megoldandó feladatként jelentkezik a nem roma családok és gyermekek megtartása a szegregálódás megakadályozása. A nem roma családok is szívesen választják óvodánkat, hisz pedagógusaink igen magas színvonalú és sokoldalú szakmai kompetenciával rendelkeznek, melyek hozzájárulnak a kudarcmentes iskolakezdéshez, különösen a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében. Családias, befogadó légkörünk és a személyes beszélgetések pedig egyfajta biztonságot és bizalmat adnak a családoknak. Az intézmény környezetében élő családokra jellemző a sokszínűség, mely megmutatkozik a kulturáltságban, az anyagi lehetőségekben, nemzeti és etnikai hovatartozás tekintetében. Jellemző a roma nemzeti kisebbségi gyermekek jelentős száma, nagyon sok a szocializációs sajátosságokból adódó egyéb feladat. Tapasztaljuk a terjedő mélyszegénységet, a szülői feladatokra való felkészületlenséget. A

roma gyermekek jelentős nyelvi hátránnyal, alapvető ismeretek hiányával érkeznek az óvodába. A roma gyermekek nyelvi hátránya egyrészt abból ered, hogy a gyermek számára elérhető. otthon elsajátított nyelvi mintából az írott nyelvvel, az írásbeliséggel való kapcsolat rendszerint hiányzik. A roma kisgyermek rengeteg dolgot tud, de esetleg nem tanul meg a sikeres iskolai pályafutás szempontjából alapvető tudnivalókat. Ismeri a közösség meséit, történeteit, széles rokonságát, esetleg két nyelven is beszél, egyszerűbb dolgokat a főzéshez elkészít, takarít, mos, de nem tud rajzolni, könyvet lapozgatni, nem is igazán érti mire való egy könyv, nem tud hosszabb ideig figyelni, koncentrálni, nem ismeri (esetleg családja sem) az órák, percek jelentőségét a tevékenységek szervezésében. Az óvodába kerüléskor új szabályokkal kell a megváltozott keretekhez alkalmazkodni. Nagyon fontos probléma az óvoda- iskola átmenet egységes szemléletének hiánya, a gyenge teljesítmény, az iskolai lemorzsolódás, a kezeletlen előítéletes pedagógusi reakciók.

Stratégiai célok:

- Az óvodai nevelés eredményességének javítása, méltányos, befogadó óvodai nevelési rendszer megteremtésére irányuló komplex program megvalósítása, amely a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi integrációját segíti.
- Az óvoda esélyteremtő képességének növelése és a társadalmi helyzetből fakadó hátrányok kompenzálása.
- A minőségi közneveléshez való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése
- A hároméves kortól kötelező óvodába járás támogatása
- Az óvodai feladatokat segítő, esélyteremtő és a felzárkózást segítő programok összehangolt megvalósítását szolgáló óvodai innovációs gyakorlatok megosztása hasonló helyzetben lévő intézményekkel
- Tudásmegosztás a feladatban érintett halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő intézmények között

Operatív célok:

- Korai szocializáció - az óvodai befogadás megkönnyítése
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának elősegítése
- Egyenlő esélyek biztosítása a hátrányos helyzetű családok által egyébként nehezen hozzáférhető szolgáltatásokhoz
- A roma és nem roma családok egy helyi közösséghez való tartozásának erősítése, a többségi és kisebbségi társadalom hagyományainak és kultúrájának megismertetése
- Minőségi személyi és tárgyi feltételek megteremtése a nevelőmunkához

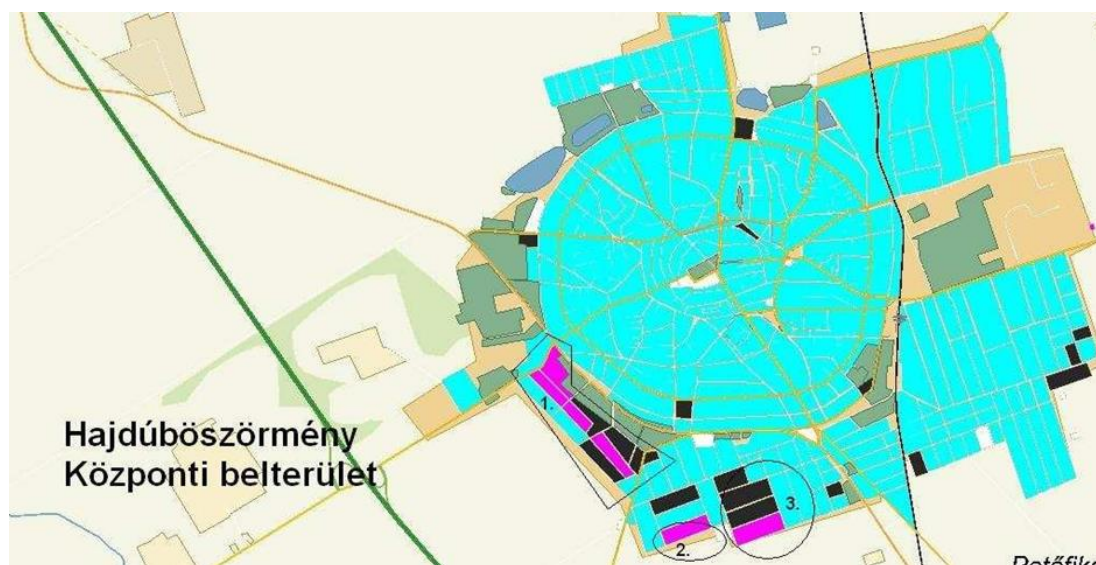
- A gyermekek korai szocializációja, testi és szellemi fejlődésének segítése szakemberek támogatásával
- Közösségfejlesztés, egyénre szabott segítségnyújtás külső szakemberek bevonásával, hatékonyság növelése.
- A partnerek közötti sokoldalú kapcsolatok kiépítése, erősítése (iskola, gyermekvédelem, pedagógiai szakszolgálat, védőnő, gyermekorvos, helyi roma nemzetiségi önkormányzat, DE-GYGYK)
- Az óvodák közötti tudásmegosztás, jó gyakorlatok összegyűjtése
- A máshol már sikeresen bizonyított megoldások alkalmazhatóságának, hatékonyságának a kipróbálása
- A pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztése
- Komplex módszertani fejlesztéssel az óvoda hátránykompenzáló képességének erősítése
- Minőségi, korszerű pedagógiai eszközök alkalmazása az óvodai nevelésben

5. HELYZETELEMZÉS

5.1. A Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda környezete

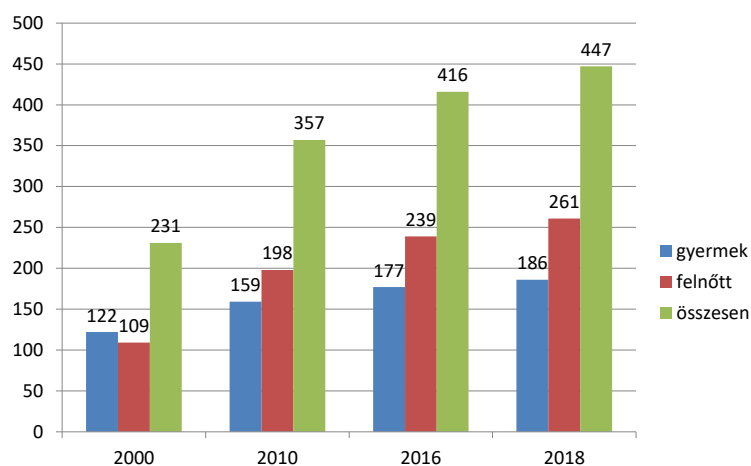
Hajdúböszörmény Város Debrecentől 20 km-re elhelyezkedő 30.934 lakosú város. 37.000 hektáros közigazgatási területe szerint az ország 5. legnagyobb kiterjedésű városa. A városban a bölcsödétől az egyre bővülő szakokkal rendelkező egyetemi karig minden intézmény megtalálható. A város jellegzetessége a körkörös építés, a világhírű 7 km-es körútjához jellegzetes külső városrészek csatlakoznak. Ezen városrészek egyike a Déli-lucernás, ahol mintegy 4500 lakosból 1500 a roma lakosok száma. A városi dokumentumok e városrész egyik jellemzőjeként említik, hogy a romák tradicionális lakóhelye, A 35. sz. főút mellett lévő Dankó Pista roma telepet 1964-ben felszámolták, s valamennyi roma család részére a Déli lucernás területén biztosítottak lakást, részben a mai napig meglévő önkormányzati „CS” lakások építésével, illetve támogatott hitellel magánlakások építésével. A „CS” lakásokban jellemzően az oláh cigány lakosok költöztek, míg a munkaviszonnyal rendelkező romungró családok az akkori lehetőségek szerint úgynevezett sátoztetős házakat építettek, a kijelölt két utcában. A kétféle lakásépítés az egymástól való 1 km-es távolságot is jelentette a Déli-lucernás két szélén. Az 1984-es újabb sorházak építése előrevetítette a mai helyzetet. Levéltári adatok szerint, azért ide építették a három sorházat 17 lakással, mert itt volt a leggyengébb a lakossági ellenállás, hiszen ezen a területen zömében termelészövetkezeti növénytermelő, állatgondozó, 8 általánost végzett fizikai dolgozók és kevés szakmunkás réteg lakott, felsőfokú értelmiség itt nem igazán telepedett le. A 2000-es években az önkormányzati lakások utcáiban szociálpolitika kedvezményel, önrő nélkül épített, és a fészekrakó programmal megvásárolt házak tovább rontották a helyzetet és ez is oka, hogy a Déli-lucernás területén van a város három belterületi szegregátuma, amelyek bár úgy szerepelnek a városi dokumentumokban, hogy lakossága vegyes összetételű, de ez a valóságban azt jelenti, hogy az utcák egyik felében laknak a romák a másik felében a nem romák. Az óvodától mintegy 150 m-re az a két szegregátum található, amelyben oláh cigány lakosok élnek, s ahol az önkormányzati sorházak, és a mára lerobbant „szocpol”-os házak találhatók.

A Déli-lucernás városrészre egy-egy önkormányzati döntés előkészítése kapcsán nagyon alapos felmérések készültek. Az alacsony iskolai végzettség minden felmérésben kiemelt problémaként szerepel, az aktív korosztályon belül 57,1% a legfeljebb 8 osztályt végzettek, s 1,6% a diplomások száma. Jövedelem hiányában a lakások állapota leromlott, de ehhez nagymértékben hozzájárult az is, hogy a lakosok részéről hiányzik az a kompetencia, ami a lakások karbantartásához szükséges. A város nagy gondot fordított ennek a térségnek a fejlesztésére, azt is látni kell azonban, hogy olyan lemaradást örökölt az önkormányzat a rendszerváltást megelőző időből, hogy fontossági sorrendet felállítva lépésről lépésre tudott a fejlesztésekkel haladni, s nem tudta csökkenteni a térségből más városrészekbe költöző fiatalok számát. A közvilágítás, vízvezeték, a gázvezeték, a szennyvízesatorna, csapadékvíz elvezetés folyamatosan kialakításra került. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia, a Helyi Esélyegyenlőségi Program kiemelten foglalkozik a Déli-lucernás városrész problémájával, ezen belül is a romák helyzetével. 2015.június 30-án fejeződött be az ÉAOP- Szociális célú város rehabilitációs program, mellyel 400 millió Ft nagyságrendben kerékpárút, ahol hiányzott új út készült, kiépítésre került a térfigyelő kamerarendszer, kilenc lakás felújítása történt meg. Az óvodát érintő infrastrukturális fejlesztés is történt, s épült egy sportcsarnok is. A szemléletváltáshoz hozzájárultak a 30 hónapon keresztül megvalósuló különböző témájú „szoft” elemek, melyek elsősorban a hátrányos helyzetben élő családokat célozták meg. Ebben a térségben helyezkedik el az óvoda, mely a Déli-lucernás egyetlen közintézménye, ebből következően az itt folyó munkának, az itt dolgozó pedagógusok attitűdjének a térségre is komoly hatása van. Az intézmény hatókörében élők között halmozottan jelentkeznek a szociokulturális hátrányok, a munkanélküliek aránya magas, rossz a szociális helyzet, alacsony az iskolázottság, nincs piacképes képzettség és a rossz lakáskörülmeny jellemző.

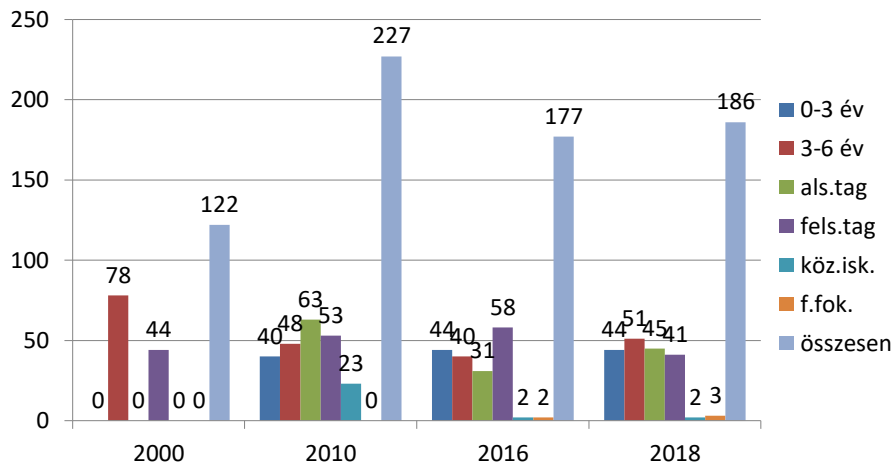
Egy összesített adat az óvoda mellett található, zömében romák által lakott szegregátumról:

Roma lakosok a szegregátumokban

Az óvoda szempontjából a gyermekek életkori megoszlása nagyon fontos, hiszen a már óvodások mellett fontos tudnunk, a 0-3 éves gyermekek számát is.

Gyermekek életkori megoszlása

Forrás: Erdős Imréné - intézményvezető

A 2019/2020-as nevelési évben a felvételre jelentkező gyermekek 80%-a a szegregátumból érkező halmozottan hátrányos helyzetű roma gyermek. A zsúfolt lakáskörülmények miatt nemcsak a hároméves gyermekek jelentkeznek az óvodába, hanem különösen a védelembe vett, 3 éves kort be nem töltött gyermekek is. A felmérés nemcsak a gyermekek fogadására való felkészülést segíti, hanem a gyermekek csoportba sorolását is. Az óvodának a családok egymás közötti viszonyát fontos ismerni, hiszen az öt óvodai csoportban úgy kell elosztani a gyermekeket, hogy egymással haragos viszonyban, anyagi függőségben levő családok gyermekei, ne kerüljenek egy csoportba. Ugyanakkor a roma közösség értékei szerint „testvérként” kell elismerni, az unokatestvéreket, nagynéni, nagybácsi rokoni kapcsolatot és egy csoportba osztani ezeket a gyermekeket.

5.2. Személyi feltételek

A nevelőtestületünk nagyon jól képzett, nemcsak az óvodapedagógusok, hanem a pedagógiai munkát segítők egy része is (pedagógiai asszisztens, óvodatitkár) több diplomás szakember. Óvodapedagógusaink magasan képzett gyermekszerető szakemberek, akik elkötelezettek és azonosulni tudnak az óvoda sajátos nevelési elveivel.

Óvodánk dolgozói létszáma: 18

Vezetők: 1

Óvodapedagógus: 10

Dajka: 5

Pedagógiai asszisztens: 1

Óvodatitkár: 1

Az óvodapedagógusok szakirányú végzettsége:

Az alapvégzettségen kívül az alábbi végzettségekkel rendelkeznek a pedagógusok:

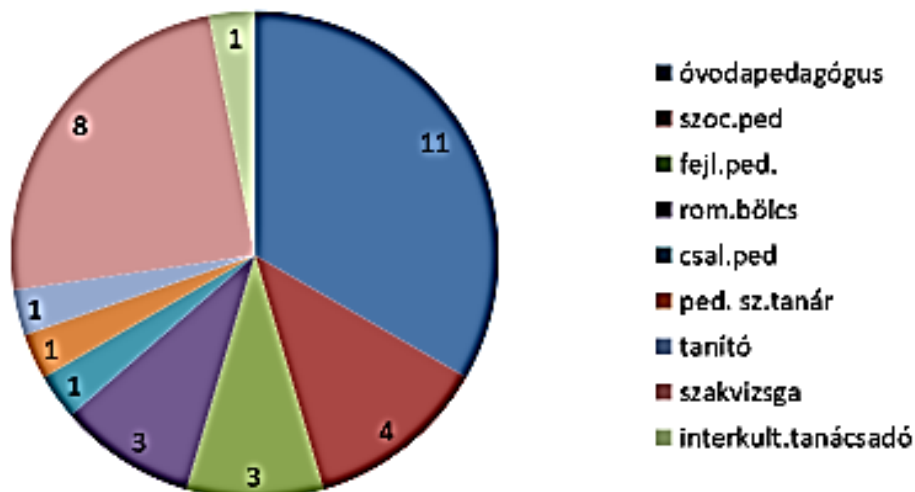
- Szociálpedagógus
- Családpedagógus
- Fejlesztőpedagógus
- Pedagógia szakos előadó
- Romológia szakos bölcsész
- Lovari középfokú nyelvvizsga
- Közoktatási vezető

A pedagógusok 69%-a szakvizsgázott.

A 30 órás vagy 60 órás módszertani képzések is egy-egy módszertani probléma megoldásában segítettek. Az elmúlt években voltak egyéni és egész nevelőtestületi képzések melyek közül a legfontosabbak:

- Differenciált nevelés
- Óvoda-iskola átmenet
- OKOS(KOC)KA anyanyelvi fejlesztő játék alkalmazása
- Hatékony együttnevelés
- Zeneóvoda
- IPR
- Esélyteremtő Óvoda-projekt

A folyamatos Innovációs spirál: pedagógus képzettségek

Természetesen fontos a diplomák száma is és jelzés értéke van, az elköteleződésnek is, hiszen egy-egy diploma megszerzését a gyermekek nevelése során felmerült probléma megoldására való törekvés motiválta. A tanulmányok során elsajátított kompetencia adja a diplomák értékét, s az, hogy valamennyi diploma munka egy-egy nevelési problémát dolgoz fel és törekszik a megoldás keresésére. A diploma dolgozatok mindegyike a HHH-s roma gyermeke problémáival, az óvoda jobb működésével, a hajdúböszörményi cigányok történetével, a roma gyerekek szocializációjával, integrációjával, fejlesztésének egy-egy kérdésével, vagyis olyan témákkal, kutatásokkal foglalkozik, mellyel hozzájárulnak a gyermekek halmozottan hátrányos helyzetének javításához, a lemorzsolódás megelőzéséhez. Ahány szakképesítés, annyi kompetencia van jelen az óvodában. Ezek a kompetenciák a 30-60-120 órás elsősorban módszertani képzésekkel, a középfokú lovari(cigány) nyelvvizsgálóval kiegészítve eredményezik azt, az elfogadó attitűdöt, amely az alkalmazotti közösségre jellemző, s segít elérni azt a célunkat, hogy a mélyszegénységben élő HHH-s roma gyermekek és családjaik számára is „csoda” legyen ez az óvoda. Négy pedagógusunk teljesítette a pedagógus életpályamodell minőségi követelményeit, s kapott PED.II. besorolást, vezetőnk pedig mesterpedagógusi minősítést szerzett.

Nevelőmunkát közvetlenül segítők közössége

Az óvoda nevelési-gondozási feladatai nélkülözhetlenné teszik az óvodapedagógusokkal együtt dolgozó, nem óvónői munkakört betöltő dolgozók lelkiismeretes, pontos és hozzáértéssel végzett munkáját. A pedagógusok munkáját 1 fő pedagógiai asszisztens és 5 dajka segíti. A pedagógiai asszisztens tanítói és fejlesztőpedagógusi végzettséggel rendelkezik, az óvodatitkár szociálpedagógus végzettségű, s fejlesztőpedagógia szakon fejezte be tanulmányait. A pedagógiai asszisztens gyermekvédelmi feladatokat is ellát, a busznál várja a gyermekeket, és délután kíséri őket a buszhoz (a szőlőskertből volt Déli-lucernási lakosok gyermekei járnak hozzánk) a hiányzó gyermekek szüleit megkeresi, ezzel a rendszeres óvodába járást elősegíti. Segíti a HHH-s helyzet megállapításához szükséges nyomtatvány kitöltését, időpontot kér szakrendelésre, s ha kell életvezetési tanácsokat is ad. A dajkák váltott műszakban dolgoznak, s munkaidejük jelentős része az étkeztetéssel kapcsolatos, ami gyakran azért okoz problémát, mert egy-egy gyermeket gyakran éppen az élelem készítés közben kell tisztába tenni, lemosdatni. Természetesen használnak gumikesztyűt, de az igazi és higiénikus megoldás az volt, amikor volt egy „konyhás” dolgozó, akinek kizárólag konyhai feladatai voltak. Emellett az óvoda textíliáit is mossák a dajkák, s azoknak a gyermekeknek az egyébként leltárban lévő ágyneműjét, pizsamáját, akiknek a lakáskörülményei zsúfoltak, vagy a leltárban lévő textília visszahozására nincs garancia. Ezzel a megoldással a fertőzésveszélyt is igyekszünk elkerülni. Mivel az óvodában egyre magasabb a halmozottan hátrányos helyzetű roma gyermekek száma, a pedagógiai munkát segítők számát kellene növelni, mert ha egy konyhai dolgozót kaphatnánk, a dajkák több időt tölthetnének a csoportban. 2013-ban a TÁMOP-3.3.8 pályázat keretében alkalmaztunk roma dajkákat napi 6 órában. A pályázat letelte után sem státuszunk, sem forrásunk nem volt a roma dajkák alkalmazására. Ebben a nevelési évben - jelenleg szerződéssel - engedélyezték a 1 fő roma dajka foglalkoztatását napi 8 órában, akinek foglalkoztatási jogviszonya jelenleg is tart.

Az udvaros, karbantartói feladat nagyon fontos része a mindennapjainknak. Az óvoda egy hektáros területen helyezkedik el, s folytatni kell a virágosítás hagyományát. Intézményünk már két alkalommal nyerte el a „Tiszta Virágos Intézmény” címet. Nagy füves játszóudvarunk van, nagyon fontos, hogy a tavaszi időben legyen napos rész, és a nyári melegben az árnyékos udvarrész is megmaradjon. Az udvar gondozása sok feladatot ad (fűnyírás, homokozó felásása, és ősszel a hatalmas fákról lehulló levél összegyűjtése). Karbantartási feladat viszonylag kevesebb jelentkezik, mert forrásunk csak a legminimálisabb karbantartási feladatok elvégzésére van, vagyis ugyan megjelenik egy igény a karbantartásra, de az anyagköltséget a költségvetésből nem tudjuk finanszírozni. Ennek a következménye, hogy akár egyszerű karbantartással megoldható feladat is állagromlás miatt a városi felújítás keretében sokkal többbe kerül. Csak bízunk benne, hogy a karbantartó személy stabilizálódik,

mert az előző évi hektikus személyi változás nem segítette a feladatok elvégzését, de a szolgáltató is munkaerőhiánnyal küzd.

A gyermekek fejlesztését segítő külső szakemberek

A fejlesztőpedagógusi és logopédusi feladatokat a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei látják el. A logopédiai ellátásba nagyon kevés gyermek részesül, leginkább iskola előtti korosztály szűrése történik meg, s a legsúlyosabb esetek kerülnek fejlesztésre, a heti 4 órába 14 gyermek ellátása lehetséges és duplájára lenne szükség. Ez a jelenlegi szakember ellátottság miatti intenzívnek nem mondható ellátottság megnöveli az óvodában eltöltött időt, illetve járulékos oka az iskolai kudarcnak. A szakszolgálat a következő feladatokat látja el:

Logopédia: keretszám 14 fő. Továbbra is azok a gyermekek jutnak el erre a foglalkozásra, akiknek iskolába el kell menni. Amennyiben a logopédiai kezelés eredményes akkor kerülhet be újabb gyermek. A logopédiai felmérések szerint legalább a jelenlegi keret kétszeresére és intenzívebb foglalkozásra lenne szükség. A nem HHH-s gyermekek szülei magán úton további logopédiai kezelést biztosítanak a beszédhibás gyermekek számára. A HHH-s roma gyermekek azonban csak annyi fejlesztést kapnak, amennyit az óvodában a szakszolgálat biztosít.

Ebben a nevelési évben nincs az óvodában külön fejlesztőpedagógus, a szakszolgálat által biztosított heti 10 óra két alkalommal fejlesztés nem elegendő. A szakszolgálat fejlesztőpedagógusa a gyermekek fejlesztését csoportos foglalkozás keretében tudja ellátni. Az ovi-suli csoportban továbbra is délután történik a gyermekek fejlesztése.

A szakszolgálat minden tanköteles gyermeket szűr, az eredmény ismeretében és a szülő hozzájárulásával kerülnek a gyermekek fejlesztésre. A logopédiához hasonlóan itt is szinte csak a tanköteles gyermekek. Nevelőtestületünk három tagja rendelkezik fejlesztőpedagógusi képesítéssel, így a munkarendjük átcsoportosításával meg lehetne oldani, hogy a gyermekek hátrányos helyzetéből fakadó elmaradást pótolni tudjuk, s a gyermekeink megkapják a szükséges fejlesztéseket.

Jelenleg **óvodapszichológus álláshely nincs** az óvodában, szükség esetén a Pedagógiai Szakszolgálat rendelkezésre áll. Probléma esetén a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa látja el a feladatokat. A problémát az jelenti, hogy adatvédelemre hivatkozással semmilyen információt nem kapunk.

A védelembe vett családok esetében a pszichológiai feladatokat a Gyermejkölési Szolgálat pszichológusa látja el.

Az SNI- gyermekek fejlesztését **utazó gyógypedagógus** látja el.

Szociális segítő:

Heti egy alkalommal van az óvodában a szociális segítő, leginkább a hiányzásokkal kapcsolatban kérünk tőle segítséget. A fogadóórán a szülők is megkereshetik, ennek gyakorlata azonban hosszabb

idő alatt alakul ki, hiszen amíg a szülők bizalmát el nem nyeri a segítő addig nem várható, hogy segítséget kérnek. A heti egy alkalom jelenlét kevés ahhoz, hogy a családok és a gyermekek problémáiban segíteni tudjon ezért jó lenne az intézményben visszaállítani a gyermekvédelmi felelős státuszt. Ezzel a Gyermekjóléti Központ munkatársai is egyetértenek.

5.3. Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételünk az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0009 Szociális célú város rehabilitáció Hajdúböszörmény Déli lucernás városrészen pályázattal igen sokat javult. 200 millió Ft beruházással épült egy 360 m²-es sportszarnok, az óvoda épületének teljes felújítása is megtörtént, ami külsőleg is nagyon széppé tette az óvodánkat.

2007-től kezdődően voltunk IPR-s óvoda, összesen több mint 21 millió Ft-ot nyertünk. Nagy gondot fordítottunk a szociális hátrányok csökkentésére, fejlesztő eszközök vásárlására, a gyermekbarát csoport szoba kialakítására. Gondot fordítottunk a minőségi vizuális eszközök beszerzésére, mert a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeink verbálisan nem annyira, de rajzban megjelenítik élményeiket, érzéseiket. A gyermekek alkotásait rendszeresen küldjük rajzpályázatokra, az ott elért eredmények is hozzájárulnak énképük, önértékelésük erősítéséhez. Az egyetemi kar kiadványt is készített a gyermekek munkáiból, melyet a nemzetközi roma konferencián adtak át a résztvevőknek, és újabb rajzos bemutató kiadványkészítése is folyamatban van egy tavaszi, szintén nemzetközi konferenciára. Amellett, hogy a gyermekek sikere szempontjából fontos ezeknek a lehetőségeknek a kihasználása, az óvoda preztizsét is növeli.

Nagy értékünk a jól felszerelt egy hektáros területű udvar, mely alkalmas az óvodai tevékenységek szabadban történő megtartására, szabad játékra, a mozgásos tevékenységekre. Az egészséges környezetben lévő fás füves udvarunk, melynek jótékony hatását különösen a nyári melegben élvezzük. A tárgyi feltételek között jelentős az audiovizuális és informatikai eszközök megléte, melyeket pályázati forrásokból biztosítottunk. Óvodánk tárgyi felszereltsége megfelel a 21. századi elvárásoknak. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincsenek hiányosságaink, hiszen az elhasználódott csoportszobai eszközök és udvari játékok folyamatos pótlásra szorulnak, hiszen a gyermekek szinte csak az óvodában találkoznak különböző játékokkal, könyvvel, így azok hamar elhasználódnak.

6. GAZDÁLKODÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

Az óvoda – a gazdálkodás megszervezésének módjára tekintettel – önállóan működő költségvetési szerv, a személyi juttatások, munkaadót terhelő járulékok és szakmai tevékenységgel összefüggő

speciális kiadások előirányzatai felett jogosult rendelkezni. A gazdálkodás részletes rendjét az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza. Az óvoda zavartalan működését a Fenntartó Önkormányzat által meghatározott költségvetés biztosítja. A költségvetés keretösszegét az intézménybe járó gyermekek, pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak létszáma, az egyéb üzemeltetési költségek, az önkormányzati, állami és egyéb támogatások mértéke határozza meg.

Óvodavezetői feladat

Az előirányzott összegek időarányos és takarékos felhasználása. Az óvoda eszközállományának fejlesztéséhez, korszerűsítéséhez a fenntartói finanszírozást kiegészítve lehetőség szerint külső források bevonását is igénybe vesszük. (pályázati tevékenység, szponzorok felkutatása, szülői felajánlások, egyéb támogatások „Fogadj örökbe egy óvodát” – új kezdeményezés)

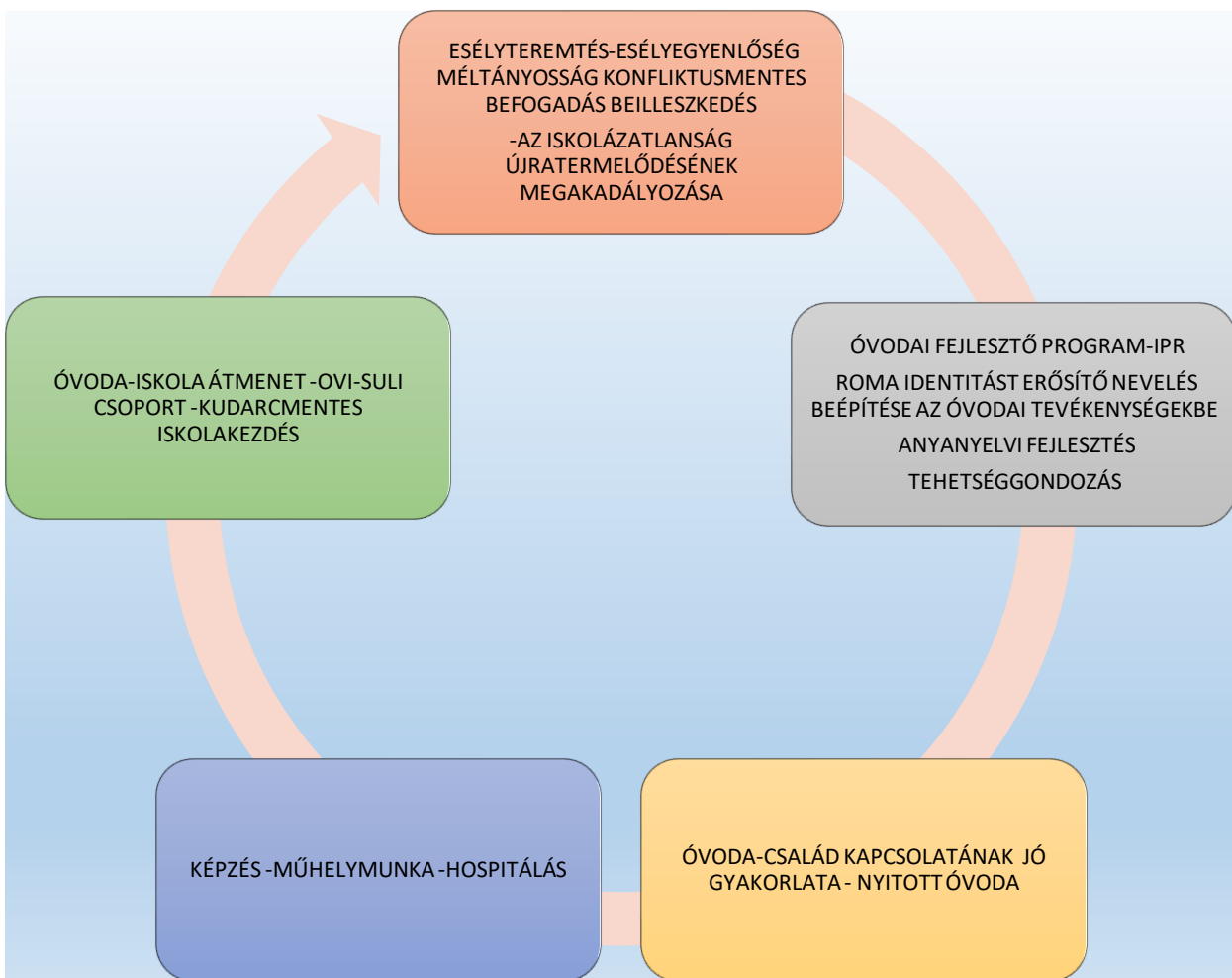
7. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ SZAKMAI MUNKA, A PEDAGÓGIAI SZEMLELET BEMUTATÁSA

Csodalámpa Helyi Pedagógiai Programunk sajátossága:

- Óvoda-család kapcsolatának jó gyakorlata
- A családi szocializáció értékeire épített inkluzív pedagógiai gyakorlat
- Tolerancia, az elfogadás és befogadás magas szintje
- Egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés sokszínű alkalmazása
- Szenzitív kommunikáció
- Az óvodán belüli szegregációmentesség
- Az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése
- Az óvoda szolgáltatásaihoz való hozzáférési esélyegyenlőség
- A minőségi neveléshez való egyenlő hozzáférhetőség biztosítása
- Partnerközpontú működés továbbberősítése
- Az óvoda-iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósulása
- A szakmai ismeretek folyamatos bővítése, újítása
- IPR-alapú program elemek alkalmazása
- Roma identitást erősítő nevelés beépítése az óvodai tevékenységekbe
- **Nevelésünk gyermekközpontúsága**
 - a gyermek végtelen szeretetén, különbözőségének és egyéni különbségeinek tiszteletén,
 - a gyermek életkorhoz igazodó szükségleteinek ismeretén és figyelembevételén,

- a gyermek testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésének ismeretén, **a fejlődési, fejlesztési területre kiterjedő figyelmen alapszik.**

A Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda nevelőtestülete az eddig elért eredményekre építve, új, innovatív pedagógiai törekvések figyelembevételével készítette el a pedagógiai programját. Pedagógiai Programunkban meghatároztuk a közösen elfogadott értékeket az eredményes és sikeres pedagógiai munka érdekében. A Kincskereső Csodalámpa programot a nevelőtestülettel közösen olyan óvoda részére írtuk, ahol magas a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Az IPR alapú nevelési program fontos eleme a befogadás, nemcsak a gyermek, hanem családja esetében is. Így az óvodában nemcsak a gyermekeket, hanem indirekt módon a szülőket is „neveljük”. A „Kincskereső Csodalámpa” módszer eredményességét bizonyítja, hogy korábban zömében roma gyermekeket nevelő intézmény következetes pedagógiai munkával, az együttműködési lehetőségek maximális kihasználásával elérte azt, hogy a körzetben lakó nem roma szülők is ideiratják gyermekeiket is és benn is maradnak az intézményben. A „Kincskereső Csodalámpa” program

figyelmet fordít a különbözőségekből fakadó igényeket kielégítő nevelésre. Az erre vonatkozó nevelési célok, feladatok, módszerek jelen vannak az óvodai gyakorlatban a gyermekek szocializációját és esélyegyenlőségét megvalósítva. Az óvoda az általa közvetített nevelési módszerekkel, műveltségtartalmakkal, a multikulturális nevelésen alapuló integráció megvalósításával épít az odajáró gyermekek identitására, a családi szocializáció értékeire, a gyermekek meglévő és hozott tudására, tapasztalataira, képességére. Az intézményben dolgozó óvodapedagógusok figyelembe veszik és építenek a gyermekek hátterére, mint olyan forrásra, amelyben tisztelik és integrálják a különbségeket. Nevelőtestületünk erőssége a gyermekek fejlődésében jelentkező hátrányok korai felismerése. A „Kincskereső Csodalámpa” program értéke a jó helyzetelemzésre épülő stratégiai célok és feladatok meghatározása mely figyelembe veszi az intézményt körülvevő helyi cigány közösség múltját, történelmét a helyi cigány közösség jellemzőit. Az óvoda működése és a helyzetelemzés szoros összefüggésben van egymással.

Óvodánkban olyan pedagógiai környezet kialakítására törekszünk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. Óvodánkban a nevelés középpontjába a gyermeket és a vele foglalkozó pedagógust állítjuk, felvállalva a 2,5-6 éves gyermekek fejlődésének elősegítését, támogatását, személyiségének fejlesztését. A gyermekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individumhoz és szociális lényhez, az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. Az óvodáskor egy szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív szemlélet formálásában.

Az elfogadás, a megértés, a tisztelet az óvodapedagógus mintájában nyernek érték közvetítést, ugyanúgy, mint a derű, az őszinteség, az egymásra való odafigyelés, az udvariasság. Ezt a mintát a gyermekek követik és átveszik. Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik érzelmeikben gazdagok, szeretnek óvodába járni, kötődnek a közösséghez, ***nyitottak egymás iránt, elfogadják a különbözőséget, tiszteletben tartják a sajátos nevelési igényű gyermekeket, segítik őket, tudnak együttműködni és együtt játszani.***

8. ÓVODÁNK NEVELÉSI FILOZÓFIÁJÁRA ÉPÜLŐ SAJÁTOS CÉLKITŰZÉS

A 3-6 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával, a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul:

- egészséges, sokoldalú személyiség,
- gyermekek környezettudatos szemlélete,
- a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség.

A roma származású gyermekek életkori sajátosságaiknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően ismerik kultúrájuk elemeit, szokásait, ezáltal erősödik identitástudatuk.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek.

A tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt, integrált nevelése révén az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek, az iskolába való átmenet zökkenő mentesebbé válik. Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése következtében fejlődnek a tanulási képességeket meghatározó funkciók. Az inkluzív pedagógiai szemlélet alkalmazásával erősödnek a szociális kompetenciák. Az anyanyelvi nevelés prioritást élvez az óvodai nevelésünk során. A multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét biztosítjuk és beépítjük az óvodai tevékenységekbe, műveltségtartalmakba.

9. ÓVODÁNK SPECIÁLIS NEVELÉSI TERÜLETEI

- **A roma identitást erősítő nevelés**

A roma identitást erősítő nevelés feladatai:

A roma származású gyermekeink kötődnek a roma kultúrához, értékekhez. A gyermekek eltérő életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele mellett, olyan tudatos és gyermekközpontú óvodai nevelést biztosítunk, amely elősegíti a gyermeki személyiség kibontakozásán keresztül a befogadás, az esélyteremtés, az esélyegyenlőség megteremtését: a szociálisan hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését. A roma nemzetiséghez tartozó gyermekek részére biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a kultúra, a hagyományok ápolását, erősítését, átörökítését, a nyelvi nevelést és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A roma származású gyermekeknek a nemzeti identitástudat egészséges alakítása szempontjából fontos, hogy az óvodapedagógus jól ismerje a roma kulturális hagyományok rendszerét, szokásvilágát, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok életmódját.

A célok elérését nehezítette, hogy a körzetben élő cigány közösség tagjai hosszú időn keresztül nem tartották megőrzésre, átörökítésre méltónak, értékeiket, hagyományaikat és a cigány nyelvet sem beszélték, mert szégyellték.

Célunk: *A társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése*

Megérteni és segíteni a cigányságra jellemző érték és normarendszert, az identitás erősítése. Megismertetni és megértetni a nem cigány gyermekekkel a velünk élő, játszó, tevékenykedő társak

otthonról hozott szokásait, életmódját, hagyományait, értékeit. Olyan biszocializációs környezet megteremtése, amelyben a különböző kultúrákból érkező gyermekek „helyzetbe hozása” a napi együttélés során észrevétlenül történik (olyan közös együttlétek szervezése mely során egymásra vannak utalva a gyerekek: csapatversenyek, vetélkedők, ügyességi játékok, csoportos táncok, mesedramatizálás, ünnepi műsorok stb.).

- **Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése**

A köznevelési törvény ebbe a kategóriába sorolja a *sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, kiemelten tehetséges, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket*. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek *különleges bánásmódot igényelnek*.

- **A gyermekek esélyegyenlőségét és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek – esélyteremtés (IPR alapú program)**

10. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK A HELYI SAJÁTOSSÁG TÜKRÉBEN

Az óvoda, mint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások egyik napközbeni gyermekellátását biztosító intézménye, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot lát el. A gyermekjóléti alapellátás észlelő- és jelzőrendszeri tagjaként az óvodás gyermekek egészséges személyiségfejlődését akadályozó vagy veszélyeztető hatások esetén jelzési kötelezettsége van az illetékes gyermekjóléti központok és a szakhatóságok felé. Az óvodák a helyzetelemzésük alapján felméri az óvodába járó gyermekek családi helyzetét, szociokulturális környezetét, a gyermekek állapotát, fejlettségi szintjét, szerepét a családban, a családi nevelés módszereit. Felveszik a kapcsolatot a település család- és gyermekjóléti szolgálatával, a területileg illetékes család- és gyermekjóléti központtal, a gyámhivatallal, a település önkormányzatának jegyzőjével, és egyeztetik a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve védelembe vett gyermekek, családok adatait. A Pedagógiai Programban kidolgozásra kerül az a folyamat vagy koncepció, mely keretén belül az óvoda – mint a családi nevelés kiegészítője – a törvényi kötelezettségének eleget téve ellátja a gyermekek mindenek felett álló érdekében a prevenciós és korrekciós, kompenzáló, illetve esélyteremtő feladatait. Ebben a nevelési évben a HH-s gyermekek száma: 4 fő, a HHH-s gyermekek száma: 63 fő, a családba fogadott gyermekek száma: 3 fő, védelembe vett gyermekek száma: 14 fő, az alapellátásban gondozott gyermekek száma: 19 fő gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek: 76 fő. Ezek az adatok minimálisan változnak a nevelési év folyamán részben a GYVK-ra való jogosultság függvényében, részben pedig azért, mert a szülők „elfelejtik” a kitöltött igénylőt a hivatalba bevinni. Az óvodában valamennyi gyermek térítésmentesen étkezik, ez mutatja a hozzánk járó gyermekek

szociális helyzetét. Az óvoda a nyár folyamán 3 hétre zár be, ennyi idő szükséges a nagytakarítás, karbantartás elvégzéséhez, egyéb esetekben az óvoda nyitva van és különös gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek a szociális ebédet óvodai keretek között vegyék igénybe. A védelembe vett gyermekek egész napos óvodai tartózkodását kiemelten figyeljük, csak nagyon indokolt esetben engedjük, hogy ne jöjjenek óvodába. A HH-s és HHH-s gyermekek külön szülői kérelem alapján maradhatnak csak otthon. A gyermekek 60-65%-az egész nyáron járt óvodába, s részesült háromszori étkezésbe, s a szakszerű ellátás is biztosítva volt számukra. Az óvoda a gyermekeket az önkormányzat által kijelölt körzetből veszi fel, ami a Déli-lucernás, Kisböszörmény, de van gyermek a szőlőkertből, akik Déli lucernásból költöztek el. Több gyermek jár hozzánk a „Katica” Családok Átmeneti Otthonából is. 2018-ban már markánsan érzékelhető a roma gyermekek számának növekedése, ők szinte valamennyien HHH-s helyzetűek. Hat gyermek kivételével a védelembevett és alapellátásban gondozott gyermekek is közülük kerülnek ki. Van néhány olyan család, ahol a védelembevétel folyamán is állandóan újabb és újabb problémák jelentkeznek. Az óvodai csoportokban nagy figyelmet fordítunk a gyermekek fejlesztésére, akik gyakran úgy érkeznek az óvodába, hogy problémát jelent az evőeszköz, a WC-használat, s minden olyan számunkra természetes eszköz, ami a gyermeket körülvevő tárgyi kultúrából hiányzik, nemcsak a játék, vagy meséskönyv, hanem a szék, az asztal, a gyermekek által használt textília is az újdonság erejével hat. A védőnővel szoros kapcsolatunk, nagyon sokat tud segíteni, mert a gyermek anamnézisével kapcsolatban olyan információkkal rendelkezik, melyeket a szülőtől nem tudunk beszerezni. A rendszeres tisztasági vizsgálat kiegészülve az óvónők munkájával eredményezte, hogy a gyermekek lényegesen tisztábbak és tetű is alig fordul elő. A személyiségjogok betartását a védőnőtől is megköveteljük, külön helyiségben végezze a fejtetű vizsgálatot, amelynek eredménye csak a szülőre és az óvónőre tartozik. Az óvoda, mint jelzőrendszer tagja, állandó kapcsolatban van a Gyermekjóléti Szolgálat estmenedzserével, családgondozóival.

11. SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉG SZEREPE A NEVELŐMUNKA FOLYAMATÁBAN

A nevelőmunka feladatainak koordinálására, szakmai konzultáció és minőségfejlesztés lehetőségének biztosítására egy belső munkaközösség működik óvodánkban:

Minőségi munkaközösség

A munkaközösség céljai, feladatai:

- a köznevelési intézményekkel szembeni újszerű elvárások előtérbe helyezésével a jogszabályi változások folyamatos követésével, figyelembevételével, a szakmai feladatok magas színvonalú ellátásának segítése;

- megújulás, szakmai frissítés a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás elősegítése nevelőtestületünkben;
- a tehetségigéreték játékos fejlesztésének hatékony megvalósítása;
- új szakirodalmak felfedezése, valamint a szakmai továbbképzéseken szerzett ismeretek átadása;
- új pedagógiai módszerek erősítése, megszerzett gyakorlati tapasztalatok elemzése, beépítése programunkba;
- a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak szemléletformálása, részvétel a szakmai kompetencia erősítésében;
- a minősítési eljárásban résztvevő kollegák szakmai támogatása, folyamatos konzultáció;
- a belső szakmai ellenőrzés jogszabályi változásokhoz igazodó ütemezése, helyi eljárásrendjének kidolgozása
- a tehetségigéreték játékos fejlesztése lehetőségeinek áttekintésemegvalósításának koordinálása, alapfeladataink zavartalan ellátásának maximális figyelembevételével;
- a nevelőtestület feladatait érintő jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése;
- a szakirodalmakhoz való hozzáférés folyamatos biztosítása;
- belső szakmai továbbképzések, bemutatók megszervezése, valamint azok megvalósításához folyamatos háttértámogatás biztosítása (ötletadás, szakmai tapasztalatcsere, párbeszéd);
- eredményeink dokumentálása, megismertetése a nevelőtestülettel.

12. TEHETSÉGGONDOZÁS ELKÉPZELÉSEI, FELADATAI ÓVODÁNKBAN

A tehetséggondozás, a tehetségcsírák felismerése és gondozására a mindennapok tevékenység rendszerében gondot kell fordítani. Fel kell ismerni a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekeket. Segíteni kell a tehetséges gyermek képességeinek maximális kibontakozását. Meg kell teremtenünk az érzelmileg biztonságos, segítő, biztató légkört, mert a tehetségesnek tekinthető gyermekek sok esetben érzékenyebbek, érzelmileg sérülékenyebbek és kiegyensúlyozatlanabbak társaiknál. Megfelelő, a tehetséges gyermekek képességeit kibontakoztató, ösztönző módszereket kell alkalmazni, változatos tevékenységek biztosításával, mindezekhez szükséges tárgyi feltételek megteremtésével. Elsődleges cél a személyiségük harmonikus fejlesztése, ismeretek elmélyítése, rendszerezése minden területen. Figyelni kell arra, hogy azért, mert egy gyermek HHH-s és nagyon rossz körülmények között él, lehet olyan terület, amiben tehetségesnek mutatkozik, csak fel kell ismerni a nyiladozó tehetségét és segíteni kell az egyre magasabb szintre való jutását. Nemcsak az

értelmi képességek terén való tehetséget, hanem a művészetek, sport terén mutatkozó tehetséget is támogatni és értékelni kell. Nagyon fontos a gyermekek tudását, alkotását versenyekre is elküldeni, főleg olyan helyekre, ahol mindenki ajándékba részesül. A versenyek a szülők szempontjából is nagyon fontosak, mert más attitűddel fordulnak gyermekük teljesítménye felé, különösen a HHH-s roma gyermekek szülei. A külső környezet megítélése is változhat, hiszen csak ilyen módon lehet megtörni a roma gyermekekről alkotott negatív sztereotípiát.

13. A HAJDÚBÖSZÖRMÉNY KINCSKERESŐ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), és az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.

Legfontosabb együttműködő partnerünk a **család**, a szülő. Együttműködésünk meghatározója: a gyermek neveléséért elsősorban a család a felelős, amelyben mi partnerek, segítőtársak igyekszünk lenni. Meggyőződésünk, hogy az óvodában alapozzuk meg minden gyermek, de különösen a nehéz helyzetű gyermekek jövőjét. Ehhez a munkához szükségünk van a szülők, szűkebb és tágabb környezetünk támogatására. Intézményünk törekszik jó kapcsolatot kiépíteni minden olyan partnerrel, akik céljaink elérését segítik és támogatják. Amióta IPR-es intézmény vagyunk igen széles kapcsolatot sikerült kiépíteni, különösen is a városon belül. Mára inkább a kapcsolat minőségének javítására törekszünk."Azokban a családokban, ahol szeretet és együttérzés fűzi össze az embereket, a gyerekek

sokkal sikeresebbek és boldogabbak. Ha ettől a környezettől megfosztják a gyereket, azzal az egész életét, jövőjét tönkreteszhetik. A gyereknevelésben a szeretet a leghatékonyabb eszköz. A legfontosabb kapcsolatunk a családokkal való kapcsolat. Kapcsolatunk nem korlátozódik pusztán formális a törvény által is előírt kapcsolattartásra. Nagyon nehéz feladat, a mélyszegénységből adódó feladatokat elválasztani a roma hagyományokból adódó feladatoktól, megtörni azt a sztereotípiát, hogy a mélyszegénységből adódó szociális deficitet, roma kulturális hagyományként könyveljük el. A roma kulturális hagyományok ápolására és megismertetésére nemzetiségi szobát alakítottunk ki, ahová a roma szülők hónapokig hozták a tárgyakat, képeket. A legfontosabb partnerünk a **család**, igyekeztünk a kölcsönös bizalom alapján működő jó kapcsolatot kialakítani a családokkal. A családdal való kapcsolatunkat tanulmányokban is feldolgoztuk. /1. Erdős Imréné: Roma család és az óvoda-Hajdúböszörményi Kincskereső Óvoda 75-107. oldal Roma gyermekek nevelése és segítése. Debrecen 2015. Szerkesztette: Pálfi Sándor/

2. Erdős Imréné: Az esélyegyenlőségi pályázatokkal megvalósított óvoda-család kapcsolat - A HHH-s roma családok befogadása az óvodába.214-247.oldal Családi nevelés 2. Országos Családpedagógiai Egyesület 2016. Szerkesztette: Vargáné Dr. Nagy Anikó.

A szülőkkel való kapcsolatunkat megalapozta a TÁMOP-3.3.8 Kincskereső Csodalámpa programunkban elkészített „Te hogy vagy?” című gyermek jóléti jelentés alapján készült szegénységi kérdőívek óvodai szintű feldolgozása.

A gyermekek egészségi állapotáról is felmérést készítettünk Dr. Melcher István háziorvossal, mert a mindennapi munkánkhoz a gyermeki szükségletek kielégítéséhez nagy szükségünk a kiinduló helyzet meghatározására. A tanulmány elkészülte után párbeszéd indult meg a szülők és gyermekorvos, valamint az óvónők között a szülők szociális helyzetét figyelembe vevő egészséges táplálkozás lehetőségéről.

A családdal való kapcsolatalakítás, az együttműködés főbb formái:

- A gyermek optimális fejlődése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros kapcsolat kiépítését.
- Megpróbáljuk az egyes családok szokásait és együttélési szabályait megismerni és elfogadni.
- A szülők problémáit a legmesszebbmenőkig próbáljuk megérteni és nekik lehetőség szerint segítséget nyújtani a gyermekek érdekében.
- Az óvodai nevelési programunk elsősorban a családi nevelés kiegészítését biztosítja, melyhez elengedhetetlen a családokkal való szoros együtt működés.
- Az óvodának kell át vállalnia a család által meg nem oldott feladatokat és a családi nevelés hiányosságainak pótlását, a gyermekek egészséges személyiség fejlődésének érdekében

- Fontos, hogy megértéssel és nyitottsággal közeledjünk a családok eltérő problémái felé.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy hidat építsen az óvodai nevelés és a családi nevelés között.
- Az óvodapedagógus feladata a kezdeményezés, a kapcsolatkeresés és kapcsolatteremtés a családokkal.
- Az óvodapedagógus kellő tapintattal és együtt érzéssel segítheti a családokat, a szülőket, gyermekük eredményesebb nevelésének érdekében. Ezt kívánja meg a gyermekek érdeke, a harmonikus személyiség fejlesztésük és az óvodai nevelőmunka sikeressége
- Az óvodapedagógus erősíti a szülők kötelességérzetét azzal, hogy hangsúlyozza családi nevelés kiemelt jelentőségét és a szülői szeretet pótolhatatlanságát,
- A gyermekek fejlődéséről az óvodapedagógus folyamatosan tájékoztatja a szülőt a rendszeres személyes beszélgetések során, és lehetőséget biztosít a nevelési problémák közös megoldásának keresésével,
- A szülőknek vannak jogaik az óvodai nevelés rendszerében, s azokat a gyermekek érdekében érvényesítheti,
- Informáljuk a szülőket az óvodai programunkról, és kezdeményező szerepet vállalunk a szoros együttműködés megvalósításában.
- A szülőket, nagyszülőket a kisebbségi nevelés terén végzett munkánkról tájékoztatjuk, a hagyományápolásban számítunk együttműködésükre.

Az óvodapedagógus lehetőségei a családsegítésben:

- Nagyobb érzelmi biztonságot és mentális támogatást nyújt a halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekeinek.
- Képviseli a halmozottan hátrányos gyermekek érdekeit és támogatja a bajba jutott családokat.
- Tanácsot ad a családi krízishelyzetek megoldására a Szakszolgáltató intézmények segítségével.
- Az óvodapedagógusnak fel kell fedeznie, építenie kell a családi nevelés apró értékeire, törekednie kell a gyermekek nevelésén keresztül a családok személtének formálására tanácsainkkal segítve őket.
- A családokat saját létfeltételeik ismeretében kell kezelnünk, nem pedig elítélnünk.

13.1. Külső kapcsolataink

Kapcsolat az **általános iskolákkal**. A kapcsolatunk a 2006-ban kezdődő HEFOP-2.1.7 - „Közös Kincs” deszegregációs program Hajdúböszörményben pályázattal kezdődően minőségében igen sokat javult. 2006-ban került kidolgozásra egy olyan beiskolázási terv, amellyel a város olyan általános iskolába „irányítottuk” a leendő első osztályosokat, ahol néhány százalék volt a HHH-s gyermekek

száma. Ezzel megszűnt az a gyakorlat, hogy egy körzeti iskolába mentek a gyermekek, ami a szegregációhoz vezetett volna. A családokat is bevontuk s mellette három iskolával konzorciumban közös képzésekkel és szoros együttműködéssel segítjük a gyermekek beilleszkedését. Ez azért nehéz feladat, mert a szülő iskolai karrierje, negatív élménye nagy mértékben meghatározza az iskolához való viszonyát.

Az iskolával való kapcsolatunk legfőbb célja a gyermekek számára a minél zökkenő mentesebb átmenet elősegítése. Fontos az előzetes véleménycsere, majd a tapasztalatok megbeszélése.

Alapelvek: Az óvodából az iskolába történő átmenet zavartalan biztosítása. Kölcsönös nyitottság érvényesülése. Egymás munkájának megismerése. Kölcsönös bizalom, megbecsülés egymás nevelőmunkája iránt. Minden gyermek örömmel induljon iskolába.

Pedagógiai Szakszolgálattal is igen jó kapcsolatot ápolunk, a logopédust, fejlesztőpedagógust heti egy alkalommal biztosítja a szakszolgálat, a fejlesztések nagyon fontosak, azonban a heti egy alkalom nehezen nevezhető intenzívnek, különösen úgy, hogy a szülő bármilyen jó szándékú szinte egyáltalán nem tud segíteni a gyermekének. Az SNI-s gyermekek fejlesztését a szakvéleményben meghatározott módon gyógypedagógus, logopédus segíti, külön megállapodás alapján. Az óvodapedagógus és gyógypedagógus együttműködése elengedhetetlen, hiszen az óvodapedagógus segítséget kap a SNI-s gyermek csoportban történő fejlesztéséhez is. Az SNI-s gyermekek 2/3-ad része HHH-s gyermek.

Napi kapcsolatban vagyunk a védőnővel, gyermekorvossal. Különösen nagy figyelmet fordítunk a kommunikációra, figyelembe véve a szülők által használt korlátozott nyelvi kódot. Az óvodában a hozzánk forduló családok gyermekeire részére a szakrendelésekre időpontot megkérjük, sőt fel is jegyezzük, mert előfordul, hogy az időpontot a szülő „elfelejti”. A védőnő rendszeresen jár az óvodába, főleg tisztasági vizsgálatra. Hosszú évek közös munkájával sikerült elérni, hogy szinte teljesen megszűnt a tetvesség és évek óta nem volt fertőző bőrbetegség.

Rendszeresen konzultálunk a **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat** munkatársaival. Leginkább egy-egy gyermek kapcsán kerülünk kapcsolatba, de mint jelzőrendszeri tagok a gyermeket ért anomáliák esetén jelzéssel élünk. Mivel a képzettségek kapcsán a szociális kompetencia jelen van az óvodában, akkor élünk a jelzés lehetőségével, ha a kialakult helyzet megoldása meghaladja kompetenciákat, s a gyermek helyzetében nem tapasztalható javulás.

A Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Karával a kapcsolatunk 1992-re nyúlik vissza, ekkor kezdődött a szociálpedagógusok képzése, ami 2010-ig tartott, s a 2017/18-as nevelési évben ismét vannak az óvodában gyakorlaton a szociálpedagógus hallgatók. Sok-sok hallgató ismerkedett meg a kezdetektől a roma családokkal, s ismerte meg azt a segítségnyújtási gyakorlatot, amelyeket alkalmaztunk/alkalmazunk az együttműködés folyamán. Jelenleg háromoldalú megállapodás keretében működünk együtt, elsősorban roma származású nemzetiségi szakirányú

óvodapedagógus hallgatók gyakorlati terephelyének biztosításával. Segítjük a romák, mély szegénységben élőkkel kapcsolatos kutatásokat, ebből készült a Kincskereső...c film, de készültek a hallgatói képzésben felhasznált oktatófilmek. Vargáné Nagy Anikó PhD – Molnár Balázs PhD Szerepelvárások és szerepértelmezések roma kulturális háttérű családokban című kutatási anyaga már elkészült, de folyamatban van két kutatási anyag feldolgozása. Óvodánk segítséget nyújt ezeknek a kutatásoknak a megvalósításában, hiszen eredményeit mi is tudjuk használni a mindennapi munkánk során. Óvodás gyermekeink szerepeltek a Roma Innovációs Központ átadásánál, más alkalommal konferencia nyitó ünnepségen. A hazai és külföldi vendégek fogadására is készen állunk. Megismerhették munkánkat a Pécsi Egyetem BTK Romológia tanszékének vezetője, oktatói és hallgatói, de voltak nálunk török, német, ír, ausztrál, finn és olasz vendégoktatók és hallgatók, s ebben a nevelési évben egyhetes önkéntes munkára tunéziai hallgatót fogadtunk. Szinte valamennyien kiemelten kíváncsiak voltak az óvoda-család kapcsolatára. Véleményüket az erre a célra rendszeresített „Vendégkönyv”-be írták le. Konferenciákon is gyakran kapunk felkérést, elsősorban az óvoda-család kapcsolat, és az integrált nevelés témakörében ismertetjük saját gyakorlatunkat, megoldásra váró feladatainkat. Szakmai szempontból fontos a kar oktatóival való kapcsolat, a tantestület tagjainak innovációs kedvét is növeli az együttműködés. A Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Karával való együttműködésünk során, egyre nagyobb számú a roma nemzetiségi óvodapedagógus képzésben résztvevő hallgatók száma, akik részére az óvodánk biztosítja a gyakorlati helyszínt. Mivel a hallgatók az erdélyi óvodákban is végeznek külső szakmai gyakorlatot, mentorálásukba ott is bekapcsolódunk. A képzésbe bekapcsolódó óvodapedagógusainknak ezáltal lehetősége nyílik a határon túli szakmai kapcsolatok erősítésére a kölcsönös tapasztalatcserére. Igyekszünk olyan gyakorlati tapasztalatokat, jó gyakorlatokat átadni az erdélyi óvodáknak mellyel segíteni tudjuk az ott folyó nevelőmunkát. Egyre nagyobb számú a roma nemzetiségi óvodapedagógus képzésben résztvevő hallgatók száma, akik részére az óvodánk biztosítja a gyakorlati helyszínt.

A DE-GYGYK vezetésének szándékában áll „gyakorló óvodává” fejleszteni óvodánkat. Nemcsak az óvodapedagógus képzésben számítanak szakmai munkánkra, hanem a szociálpedagógus és romológia képzésben is. Új feladatként jelentkezik az elsősorban azoknak az erdélyi óvodáknak a segítése, ahol nagyobb számú roma gyermeket nevelnek és részükre módszertani könyv írása. Az egyetemi kar részéről módszertani könyv írására kaptunk felkérést az alábbi témakörökben:

1. Óvoda-iskola átmenet. Tóthné Balázs Ilona
2. A cigányok története- a hajdúböszörményi cigányok története. Szűcs Lászlóné
3. Óvoda család kapcsolat. Erdős Imréné

4. Intervenciós terv a halmozottan hátrányos helyzetű roma gyermekek neveléséhez. Erdős Imréné
5. Cigány nyelvkönyv gyermekeknek. Elekné Varga Anna.

Ezekon a témákon kívül téma javaslatot és publikálási tervezetet vár a kar dékánja. Az elkészült módszertani könyvek alapján a határon túli pedagógusok részére képzési anyagot is kell készíteni, mert a roma gyermekek nevelésével kapcsolatban várják a segítséget az anyaországi óvodapedagógusoktól. **A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.**

Lippai Balázs Roma Szakkollégiummal a kapcsolatunk nagyon fontos. A roma szakkollégisták nálunk töltik óvodai gyakorlatukat és önkéntes munkában is szívesen részt vesznek. A roma hallgatók jelenléte egyfajta minta a romák számára a nem romák részéről pedig érzékelhető a tisztelet, elismerés az erőfeszítésért.

Hajdúböszörmény Önkormányzata nagyon fontos partnerünk. Együttműködésünk nemcsak óvodai nevelés szempontjából fontos, hanem a Déli-lucernás térségében megoldandó feladatok tekintetében is, abból az evidenciából kiindulva, hogy óvodánk az egyetlen önkormányzat által fenntartott intézmény abban a térségben, ahol három szegregátum található. Rendezvényeinken, különösen a családi napon, rendszeresen részt vesz a polgármester, az illetékes osztályvezető vagy bizottsági elnök. Érzékelik a térség súlyos problémáját, s egyöntetűen fogalmazzák meg azt a véleményt, hogy az egymás elfogadását óvodáskorban kell elkezdni, s vélelmezhető, hogy a térséget egyébként terhelő súlyos konfliktusok is csökkenhetnek, hiszen óvodai konfliktusról még soha nem érkezett jelzés, mert ilyen nem volt. Talán ennek is köszönhető, hogy a szociális célú város rehabilitációs pályázaton elnyert 400 millió Ft-os projekt éppen ebben a térségben valósul meg, s komoly összeggel érintette az óvodát is. Kapcsolatunk korrekt és együttműködő, a kölcsönös és közös problémamegoldáson alapul.

A Hajdúböszörményi Roma Nemzetiségi Önkormányzat az óvodától elkülönítetten, de azzal közös épületben található. Az elnök rendszeresen látogatja óvodai vagy szakmai rendezvényeinket, törekszünk a kölcsönös együttműködésre.

A Református Egyházzal is egyre szorosabb a kapcsolatunk, markánsan jelent meg a hitoktatási igény a szülők részéről, ami évről évre nő, már a családok 50%-a kéri, hogy gyermeke hitoktatáson vegyen részt.

Civil szervezetek: Szakmai kérdések tekintetében az **Országos Családpedagógiai Egyesülettel** van jó kapcsolatunk. Különösen tudásmegosztás tekintetében fontos számunkra ez a kapcsolat, hiszen az óvodapedagógiát feszítő kérdésekkel kapcsolatos gyakorlatunkat már kiadványukban is megjelent és az ország minden óvodájába eljuttatták. Jelenleg óvodánk két óvodapedagógusának van felkérése kutatási anyagának, illetve jó gyakorlatának bemutatására. Kapcsolatot építettünk a **Civilek a Lakóhelyért Egyesülettel**, mert az egyesület nagy hangsúlyt fektet a gasztronómiai hagyományok ápolására, s ebbe beletartozónak érzik a roma gasztronómiai hagyományok ápolását. Évente egy-egy alkalommal kerül megrendezésre olyan családi nap, ahol a roma ételek szerepelnek a kínálatban, természetesen ezt a roma szülők készítik el.

Katica Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthonából a krízishelyzetbe került (életvezetési problémák, családi konfliktusok, vagy más szociális és családi krízisek miatt otthontalanná vált) családok gyermekei érkeznek hozzánk, akiket óvodánk azonnal tud fogadni. Az otthonnal együttműködve jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapnak a szülők és gyermekeik.

A **Hendicepes Gyermekeket Segítő Egyesülettel** is szoros kapcsolatot tartunk. Az egyesület által szervezett programokon rendszeresen vesznek részt az óvodába járó gyermekek szülei és a pedagógusok. Az egyesület szakemberek vezetésével mindenki számára elérhető hasznos és ingyenes előadásokat és szülői klubokat szervez (pszichológus, fejlesztőpedagógus, logopédus) bevonásával, elsősorban az óvodáskorú gyermekeket és szüleiket érintő problémák kapcsán.

A **Debreceni Pedagógiai Oktatási Központtal** próbálunk kapcsolatot építeni, azonban a mindennapokban azt tapasztaljuk, hogy a képzések, konferenciák iskolai témákat preferálnak, az óvodáról szinte semmi nem hangzik el, így egyre kevesebb az a rendezvény, amire bejelentkezünk. Néhány olyan képzés, mint a számítógép használata érinti az óvodákat is, ezekre szívesen jelentkeznek az óvodapedagógusok. Továbbképzés, információ szerzés terén a **MÓD-SZER- TÁR- Oktatásszervező és Tanácsadó Kft-vel** vagyunk leginkább kapcsolatban. Használjuk segédanyagaikat, a megfelelő módosítással, s részt veszünk képzésein, amelyek nagy hasznos információkat nyújtanak. Az idővel és költséggel való gazdálkodás miatt a budapesti képzésekkel szemben előnybe részesítjük a megyeszékhelyen szervezett tájékoztatásokat. A POK-tól inkább általános, a MÓD-SZER-TÁR Oktatásszervező és Tanácsadó Kft-től konkrét információkhoz, segédanyagokhoz jutunk, bár esetenként túlzónak érezzük az adminisztrációval kapcsolatos segédanyagaikat.

Konzorciumi partnereként, több intézménnyel, szervezettel állunk kapcsolatban, amennyiben nyernek, a városi szervezetekkel kötött előzetes együttműködési megállapodások véglegesítésre kerülnek
(Hajdúsági Múzeum, Zöld Kör)

14. AMIRE BÜSZKÉK VAGYUNK – INNOVÁCIÓK

Szeretném bemutatni azokat a módszereket, megoldásokat, jó gyakorlatokat, melyeket hosszú évek során sikerként könyvelhetünk el a roma gyermekek nevelése kapcsán. Ezek a megoldások természetesen a helyi sajátosságokhoz igazítva, a lokális környezetet figyelembe véve születtek, melyet nagyon sokrétű és tartalmas kutatómunka előzött meg a nevelőtestület közreműködésével. A társadalmi integrációt segítő óvodai nevelőmunkánk során átfogó célként fogalmaztuk meg, hogy a roma gyermekek színvonalas nevelését, csak nevelési eszközökkel nem lehet megoldani, de ha a meglévő szociokulturális helyzethez igazítjuk pedagógiai munkánkat s ehhez a családokat is megnyerjük és bevonjuk, akkor pozitív eredményeket érhetünk el. Ezeket a gyakorlati és elméleti ismereteket osztjuk meg a hasonló helyzetben lévő intézményekkel. Ezek az innovatív módszerek és megközelítések az elmúlt évek során az intézményünk szervezetfejlesztésében a halmozottan hátrányos helyzetű és roma származású gyermekek minőségi eredményes nevelését szolgálta. A pedagógusaink módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztése, a támogató innovatív módszerek alkalmazása a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek és családok tekintetében hozzájárult ahhoz, hogy az óvodánk hátránykompenzáló képességét növelje.

A roma gyermekek eredményes neveléséhez vezető út:

- Nevelőtestület szakmai kompetenciáinak fokozatos bővítése, folyamatos újabb szakképesítések megszerzése a roma gyermekek színvonalas nevelése érdekében
- Kutatómunkák, felmérések, melyek az óvodába járó gyermekeink és családjaik mélyebb megismerését szolgálták- mindig az adott helyzetre és problémákra meghatározva nevelési céljainkat
- Bikulturális szocializációs környezet megteremtése
- Integráció-inkluzív nevelés megvalósítása a helyi cigány közösség által képviselt értékekhez igazodva
- Egyetemi szintű romológiai ismeretek megszerzése annak közvetítése a partnerek felé (család, DE-GYGYK, óvodák, iskolák, szakmai konferenciák, -tudásmegosztás)
- A helyi cigány közösség mélyebb megismerése- kutatások (böszörményi cigányok története, a helyi cigány közösség identitása, jellemzői stb.)

- Lovari nyelv ismerete („c’ típusú középfokú lovari nyelvvizsga a nevelőtestület két óvodapedagógusa)
- Lovari nyelv tanítása- tanodai program keretében
- HEFOP/2004/2.1.3- A hátrányos helyzetű tanulók integrációs felkészítésének támogatása intézményi együttműködés keretében a közoktatás területén
- 2006- HEFOP 2.1.7 „KÖZÖS KINCS” Deszegregációs Pályázat- Hajdúböszörmény város egész oktatási rendszerét átalakította
- 2007-2008- HEFOP 3.3.2 Kompetencia alapú tanítási-tanulási programok elterjesztése a Hajdú-Bihar megyei pedagógus képzésben-, pályázatban való részvétel- Óvoda- család kapcsolat modul szakmai kidolgozása gyakorlati megvalósítása- új pedagógiai szemlélet kialakítása az óvodapedagógus képzésben- az integrált nevelés követelményeinek való megfelelés, a különbözőségekhez, az egyéni különbségekhez való pozitív viszonyulás erősítése
- Roma nemzetiségi szoba kialakítása a roma családok segítségével
- 2013 TÁMOP 3.3.8. „Kincskereső Csodalámpa” a pályázat célkitűzése a generációkon át mélyülő hátrányos helyzet megelőzése érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésén keresztül biztosítható legyen az egész család felzárkóztatásának segítése.
- 2015 - oktatófilm készítése intézményünkben a DE-GYFK számára. Az oktatófilm az óvodapedagógusok és roma szülők viszonyát mutatta be. A film üzenete, hogy pedagógusaink rendelkeznek azokkal a kulturális kompetenciákkal, szenzitív kommunikációval melyek, meghatározóak a roma családokkal és gyermekekkel való bizalmi kapcsolatban és megalapozzák a roma gyermekek eredményes nevelését.
- A nemzetiségi óvodapedagógus hallgatók gyakorlati képzésében és mentorálásban való részvétel
- Óvodánk sikeresen pályázott **Esélyteremtő óvoda projektre**, EFOP-3.1.3 -16-00001 „Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések” és elnyertük a „**Módszertani Központ**” címet is. A projekt célja egy olyan méltányos, befogadó óvodai nevelési rendszer megteremtésére irányuló komplex program megvalósítása, amely a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi integrációját segíti. Az OH az együttműködés során figyelembe veszi az óvoda egyéni fejlesztési szükségleteit, és annak megfelelően az alábbi tevékenységek, szolgáltatások megvalósítását segíti elő:
 - biztosítja 2 fő óvodapedagógus továbbképzését
 - 30 hónapon keresztül konzulenszt biztosít

- fejlesztő eszközökkel segíti a program megvalósulását
- támogatja a szülők bevonását az intézmény életébe
- elektronikus rendszert biztosít a gyermekek fejlődésének nyomonkövetéséhez
- pedagógusok szakmai munkáját tudásmegosztó fórumokon, workshopokon való részvétellel segíti
- kiégést megelőző, valamint a szakmai kompetenciák-és a szervezeti konfliktusok kezelésmódját is segítő szupervízori rendszert működtet
- pedagógusok szakmai munkáját tudásmegosztó fórumokon, workshopokon való részvétellel segíti
- kiégést megelőző, valamint a szakmai kompetenciák-és a szervezeti konfliktusok kezelésmódját is segítő szupervízori rendszert működtet

A projekt ebben a nevelési évben fejeződik be.

Az óvodapedagógus hallgatók képzésében nyújtott magas színvonalú szakmai munkánkért ebben az évben átvehettük a DEGYGYK - által adományozott - „Kiváló Gyakorlóléhely” címet.

15. SZAKMAI ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, ÖNÉRTÉKELÉS MŰKÖDTETÉSE

Intézményünkben a tervezés, ellenőrzés, értékelés a működés minden területére kiterjed: a pedagógiai tevékenységekre, tanügyigazgatásra, munkáltatásra és gazdálkodásra. Kiemelt feladatommak tekintem az önértékelés, a külső szakmai ellenőrzés és a pedagógusok előmeneteli rendszerének alapját képező minősítési rendszer jogkövető működtetéséből adódó feladatok megszervezését, folyamatos színvonalas ellátását:

- Minősítés előtt álló kollégák segítségét, támogatását
- Pedagógiai-szakmai ellenőrzések megfelelő előkészítését, érintett kollégák segítségét, támogatását
- Belső önértékelési rendszerünk folyamatos működtetését
- Az önértékelést támogató munkacsoport és az önértékelésbe érintett kollégák tájékoztatását, segítségét.

A tervezés célja: a tervezési feladatok meghatározásával és szabályozásával az intézményünkben, mint szervezetben a munkánk kiszámítható, egymásra épülő és ellenőrizhető tevékenységekkel valósul meg. A minőségi működés egészében a PDCA-elv érvényesül.

Megtervezzük (Plan), hogy mit szándékozunk csinálni, leírjuk, hogyan akarjuk a cél elérését megvalósítani.

Megvalósítás (Do) a leírtak szerint. Az alkalmazotti kört tájékoztatjuk, hogy a tervek szerint végezhessük munkánkat.

Ellenőrizzük (Check) amit csináltunk, mérjük, értékeljük az elvégzett munkát és ezt dokumentáljuk.

Korrekción (Act) ha jó, ahogy csináljuk, akkor így folytatjuk, ha nem, keressük a hiba okait, javítjuk, korrekciót végzünk.

A tudatos pedagógiai munka elengedhetetlen feltétele a tervezés. Évek óta próbáljuk alakítani tervező munkánkat, hogy lehetőséget adjon a spontán adódó nevelési helyzetek kihasználására, a gyermeki érdeklődés, kezdeményezés figyelembevételére, ugyanakkor biztosítsa az óvodapedagógusok számára a tervszerű felkészülést, az átgondolt, eredményes fejlesztés érdekében. Ugyanakkor próbálunk lépést tartani az életpályamodellben megkövetelt minősítési rendszer feltételeinek való megfelelésben.

A pedagógiai munka ellenőrzése

A folyamat célja: az intézmény hatékony működésének elősegítése, adatok gyűjtése, a hibák javítása, az eredmények megerősítése, a hatékony módszerek elterjesztése annak érdekében, hogy az intézményben dolgozók munkájának színvonala napról- napra közelítsen a nevelési programban megfogalmazott értékekhez, elvekhez és pedagógiai gyakorlathoz. Az ellenőrzés alapja mindig egyértelműen megfogalmazott testületi vagy vezetői eredetű elvárás, amit az ellenőrzési terv tartalmaz.

Az ellenőrzés alapelvei:

- az óvodapedagógus önállóságának tiszteletben tartása
- a pozitív folyamatok erősítése
- a kölcsönös bizalomra építés
- az önállóság, önértékelés fejlesztése
- ösztönzés, perspektíva adása
- humánus megközelítés

Ellenőrzés, értékelés területei:

- Szakmai, pedagógiai tevékenységek ellenőrzése
- Gazdálkodás ellenőrzése
- Munkáltatói jogokból adódó ellenőrzés
- Tanügy-igazgatási feladatok ellenőrzése

Az ellenőrzés módszerei:

- szempontok szerinti csoportlátogatás
- szóbeli vagy írásbeli beszámoltatás
- dokumentumok ellenőrzése

Az ellenőrzésre jogosultak:

- óvodavezető
- óvodavezető helyettes
- önértékelést támogató munkacsoport vezetője
- szakmai munkaközösség vezető

Az ellenőrzés következményei:

- jól működő folyamatok megerősítése
- visszacsatolás
- dicséret, jutalom, vagy elmarasztalás

Az ellenőrzés dokumentumai:

- Vezetői ellenőrzési terv
- Éves munkaterv
- Szempontok a teljesítmény értékeléséhez (Intézményi elvárás rendszer alapján)
- Méréseszközök (önértékelő és értékelőlapok, kérdőívek)
- Az értékelő megbeszélés jegyzőkönyve

A belső ellenőrzés éves terv alapján folyik, mely az éves munkaterv része. Tartalmazza az ellenőrzés célját, időpontját, határidőket, felelősöket. Úgy gondolom, hogy a magas színvonalú szakmai munka csak egy jól kialakított, humánus belső ellenőrzési rendszerrel valósítható meg, ahol fontos szempont a fejlesztő hatás.

16. A VEZETÉS STRUKTÚRÁJA

Az óvodavezető igazgatási és szakmai szempontok szerint egyaránt egy személyi felelőse az intézmény munkájának. Mind a szakmai, mind a szervezeti, adminisztratív jellegű döntéseket széleskörű, minden érintett véleményét figyelembe vevő előkészítés előzi meg. A közös elhatározások,

vezetői döntések demokratikus szervezetre, szerkezetre épülnek. Az óvodavezető feladata a mozgósítható emberi tényezők számbavétele, a cselekvés motiválása az érdeklődés felkeltése, az érdekeltség tudatosítása, a részcselekvések összehangolása, irányítása és értékelése által. **Az óvodavezetés** mint konzultatív testület véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik, közreműködik mindazon ügyekben, melyekben az óvodavezető ezt szükségesnek látja. A vezetőség közös célja, hogy az intézmény zökkenőmentes, hatékony működéséhez a feltételeket biztosítsa, meghatározza céljait, feladatait és azok eredményes ellátását. Az elmúlt évek köznevelésben történő változásai, megnövekedett feladatai miatt változtatni szeretnék az óvodavezetés struktúráján. A hatékonyabb működés érdekében fontos feladatnak tartom a feladatok, felelősség és hatáskör szélesebb körű megosztását. Szeretnék nagyobb mozgósító erővel bíró struktúrát kialakítani a jövőben. Ennek érdekében több, konkrét feladat elvégzésére, szakmai téma feldolgozására szerveződő munkacsoport, team megalakítását tervezem. Ezen csoportok vezetői az aktuális témában érintve, meghívottként részt vennének a vezetőség munkájában a közös célért való együtt gondolkodás, együttműködés megvalósításában.

Az óvodavezetés struktúrája, belső szervezeti rendje elképzelésem szerint:

Az óvodavezetés állandó tagjai:

- óvodavezető
- óvodavezető helyettes
- belső önértékelést támogató munkacsoport vezetője
- munkaközösség vezető
- meghatározott feladatra szerveződött team vezetője

Meghívottak:

megtárgyalni való témától függően vesz részt a vezetőség munkájában a gazdasági ügyintéző, valamint a technikai dolgozók megbízottja, SZMK-elnök, a szülők képviselőjében

Vezetési irányelveim:

- A gyermekek mindenek felett álló érdekeit alapvető követelménynek tekintem az intézmény teljes alkalmazotti közösségének együttműködésével.
- A közvetlen és közvetett partnerekkel való folyamatos kommunikációval kívánom biztosítani a kölcsönös bizalmon alapuló partnerközpontú működést.
- A minőségi munkavégzést személyes példaadással erősítem, segítve ez által is a teljes alkalmazotti közösség mindennapi tevékenységét.

- Gondoskodom arról, hogy a minőségi munkához szükséges tárgyi, szakmai és humán erőforrások rendelkezésre álljanak.
- A fenntartónk és partnereink elégedettségét szakmailag és emberileg kiváló adottságokkal rendelkező munkatársakkal, magas színvonalú szakmai munkavégzéssel, sokszínű, tartalmas programok szervezésével kívánom elérni.
- Az intézmény jogszerű működtetésének biztosítására a működést befolyásoló jogszabályokat figyelemmel kísérem, az intézményi működést szabályozó dokumentumokat szükség esetén frissítem.
- Az óvoda közösen megteremtett értékeinek, értékrendjének megőrzését, továbbfejlesztését az alkalmazotti közösség támogatásával, a köznevelésben történő változások figyelembevételével kívánom megvalósítani.
- Nyugodt, kiszámítható munkahelyi légkör megteremtésére törekszem
- Bizalomra épülő, nyílt, hiteles kommunikációt részesítem előnybe
- Ésszerű, hatékony munkamegosztás - ahol mindenkinek van feladata
- Munkatársaim tisztelete - elismerése.

17. VEZETÉSI PROGRAM

2020-2025

A vezetési ciklus céljai és feladatai

Az elkövetkezendő öt év céljai és feladatai mindhárom szinten (pedagógusi, vezetői, intézményi) a belső önértékelések eredményeire alapszik, ezért a következő táblázatokban bemutatásra kerülő célok közül kiemelve jelenítem meg azokat, melyekre elsősorban az önértékelés, valamint a tanfelügyeleti ellenőrzést követően fejlesztési tervek is készültek:

KIEMELT CÉLOK A TANÍTÁST ÉS TANULÁST TÁMOGATÓ PEDAGÓGUS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSÉRE

Folyamatosan:

A gyermekek speciális fejlesztését végző szakemberekkel való szoros együttműködés (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, szociális segítő)

A Pedagógiai Program specifikumainak érvényesítése a nevelő-fejlesztő folyamatokban

Hatékony, nyugodt, kiegyensúlyozott pedagógiai munka feltételeinek biztosítása

A nevelési folyamathoz szükséges infrastruktúra, tárgyi eszközök biztosítása

Területek	Célok
<p>1. Pedagógiai módszertani felkészültség</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek személyes és szociális képességeik felmérésére alkalmas módszerek, eszközök, technikák további megismerése és célirányos alkalmazása. - A gyermeki személyiség komplex fejlesztése. - Az SNI gyermekek fejlesztését támogató szakmai kompetenciák fejlesztése. - A hátrányokkal küzdő gyermekek és családjaik segítése, különös tekintettel a veszélyeztetett, valamint a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre. - A kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek, foglalkoztatásuk feltételeinek megteremtése belső műhelyek működtetésével. - A roma gyermekek családi szocializációjára épített pedagógiai gyakorlat alkalmazása- roma identitást erősítő nevelés. - Inkluzív pedagógia gyakorlat alkalmazása a helyi sajátosságok megőrzésével. - Az Esélyteremtő Óvoda projekt szellemében folytatott pedagógiai munka gyakorlata.
<p>2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A tervezési gyakorlat további finomítása, az elvárások szerinti megfelelés és az intézményi gyakorlat közötti kapcsolat

	erősítése.
3. A tanulás támogatása	<ul style="list-style-type: none">- A társaikhoz képest kifejezetten jobb eredményt elérő gyermekekkel történő tudatosabb és szakszerűbb foglalkozás (kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztése - szakmai belsemühelyek működtetése).- Informatikai kompetenciák további fejlődésének támogatása.

Területek	Célok
<p>4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez szükséges megfelelő módszertani felkészültség</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az óvodapedagógusok minden gyermek szociális helyzetéről megfelelő információkkal rendelkezzenek, és alkalmazzák/felhasználják azokat a nevelő- fejlesztő munkájuk során. - Gyermeki kompetenciák fejlesztése a mérési eredmények tükrében. - Fókuszban a szociális és anyanyelvi kompetenciák fejlesztése. - Beiskolázási mutatók javítása.
<p>5. A csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, csoportos tevékenység</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségfejlesztés csoport, és intézményi szinteken a családok bevonásával. - A család és óvoda kapcsolat jó gyakorlatának megőrzése.
<p>6. Pedagógiai folyamatok és a gyermek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az értékelési gyakorlat további finomítása, az elvárások szerinti megfelelés és az intézményi gyakorlat közötti kapcsolat erősítése. - A gyermekek önértékelési (önbecsülési) képességének fejlesztése. - A mosolyfüzet jó gyakorlatának alkalmazása - A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció újragondolása, egyszerűsítése, a hozzáadott pedagógiai érték kimutatása a befogadás utáni első nevelési év időszakára

	<p>vonatkozóan, a fejlesztőmunkacsoport fejlesztőpedagógusainak ill. ha szükséges külső szakember (pszichológus) bevonásával</p>
<p>7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az eredményes iskolakezdés érdekében már az óvodába lépés pillanatától egyénekre alapozott család-óvoda kapcsolat kialakítása. - Az intervenciós pedagógiai szemlélet és gyakorlat kialakítása és érvényesítése. - Az inkluzív pedagógiai szemlélet gyakorlatának alkalmazása
<p>8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az intézmény célkitűzéseinek megvalósítása a pedagógusok minél szélesebb körű bevonódásával. - Minősített kollégák számának fokozása. - A szakmai kompetenciáknak megfelelő módszertani segédanyagok kidolgozása - Belső tudásmegosztás - Külső tapasztalatcsere lehetőségek feltárása

KIEMELT VEZETÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK

Területek	Célok
<p>1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A család - óvoda kapcsolat jó gyakorlatának megtartása, erősítése - A nevelő-fejlesztő munkát befolyásoló szakmai, működésbeli és emberi problémák hatékonyabb kezelése – új típusú kapcsolattartási formák és technikák meghonosítása az operatív működési problémák feltárására, megelőzésére, megoldására. - A teljes pedagógiai folyamat követhetőségének biztosítása az éves, a tematikus, valamint szükség szerint a tevékenységi tervekben, a csoportnaplókban, valamint a gyermeki produktumokban. - Az alap-, és speciális szakmai szolgáltatások folyamatos és magas színvonalon történő biztosítása. - A pedagógiai eredményeket meghatározó kommunikációs csatornák (családi beszélgetések, személyes percek, teadélutánok stb.) további fejlesztése. - A Pedagógiai Programhoz illeszkedő innovatív kezdeményezések támogatása (a halmozottan hátrányos és roma gyermekek színvonalas nevelésével kapcsolatos helyi pedagógiai gyakorlat alkalmazásával) - Intézményi jó gyakorlatok bemutatása, a hasonló helyzetben lévő óvodák számára-tudásmegosztás-tapasztalatcsere, workshopok,

	<p>kerekasztal beszélgetések, műhelymunka, szakmai fórumok alkalmával</p> <ul style="list-style-type: none"> - A határon túli Erdélyi óvodáknak készített módszertani segédanyag elkészítése - Belső tudásmegosztás - Külső tapasztalatcsere lehetőségek feltárása
2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása	<ul style="list-style-type: none"> - A fluktuációból fakadó feladatok ellátása (nyugdíjba vonuló kollégák utánpótlása) - A változásokra gyorsan, szakszerűen és rugalmasan reagálni tudó pedagógus csoportok (vezetői feladatot ellátók, szakmai munkaközösségek, munkacsoportok, pedagógiai munkát segítő) támogatása. - Adott feladatra szerveződött team munkák támogatása - A team munka eredményeinek beépítése a mindennapi pedagógiai munkába - Szakmai megbeszélések hatékony irányítása
3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása	<ul style="list-style-type: none"> - Vezetési kompetenciák fejlesztése. - Átfogó pedagógiai kultúra fejlesztésére való törekvés

Területek	Célok
4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	<ul style="list-style-type: none"> - Szakmai utánpótlás biztosítása - Mentorálási rendszer kiépítése és hatékony működtetése - Tudásmegosztásra, valamint a közös célok elérésére nyitott, támogató szervezeti kultúra továbbfejlesztése - Folyamatos szakmai fejlődés lehetőségének biztosítása - Pedagógus előmeneteli rendszerben való részvétel támogatása - Képzéseken való részvétel - Felkészülés támogatása, kollégák, intézményvezetői, szaktanácsadói segítséggel - Megszerzett tudás beépítése a mindennapi gyakorlatba (IKT kompetencia fejlesztése, szociális kompetencia fejlesztés) - Képzéseken való részvétel megszervezése - Belső tudásmegosztás biztosítása a teljes alkalmazotti kör számára - Belső ellenőrzési terv átgondolása, összehangolása az önértékelési folyamatokkal - A belső ellenőrzés folyamatos működtetése a PDCA elv alapján - Visszacsatolás után pozitívumok megerősítése, fejlesztési irányvonal meghatározása - Szakmai látogatások - Ellenőrzés, értékelés

	<ul style="list-style-type: none"> - Önfelkészítés működtetése
<p>5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vezetési kompetenciák fejlesztése – a vezetők és vezetői feladatokat ellátó kollégák hatékonyabb bevonása a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés-értékelés és korrekciós folyamatokba. - Fejlesztő-értékelő vezetői attitűd /gyakorlat érvényesítésével a pedagógiai folyamatok, valamint a szervezet állapotának további javítása (a szakmai munkaközösség munkatervének részletesebb kidolgozása az elvégzett munka jobb nyomon követhetősége érdekében.)

KIEMELT INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI CÉLOK

Területek	Célok
1. Pedagógiai folyamatok	<ul style="list-style-type: none"> - Tudatos figyelemmel kell lenni a különböző mérések eredményeinek hasznosítására egyéni, csoport és intézményi szinteken egyaránt. „Minden mérés annyit ér, amennyit abból hasznosítani tudunk.”
2. Személyiség- és közösségfejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> - Új gyermek megismerési módszerek és technikák tanulása, alkalmazása - Meghatározó szerepet kell, hogy kapjon a gyermeki kulcskompetenciák fejlesztése.
3. Eredmények	<ul style="list-style-type: none"> - A külső és belső ellenőrzések és értékelések eredményeinek tükrében intézményünk jó hírnevének további öregbítése. - Szakmai és szervezeti eredményeink megosztása az intézmény falain kívül (részvétel országos szakmai rendezvényeken, publikációk, szakmai médiamegjelenés).

4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció

- Szakmai munkaközösségek tudatosabb bevonódása a pedagógiai folyamatok megvalósításába
- A tanuló szervezeti kultúra további erősítése:
 - o szakmai műhelymunka
 - o tudásmegosztás
 - o a jó gyakorlatok beépítése a nevelési gyakorlatba.
- A pedagógiai munkát segítő kollégák szakmai kompetenciáinak további bővítése, részvételük fontosságának erősítése.

Területek	Célok
<p>5. Az intézmény külső kapcsolatai</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A gyermeki közösségek tevékenysége a szülői ház számára is követhető módon, lehetőség szerint a minél szélesebb körű bevonódásukkal történjen. - Pedagógiai Programunk megvalósítását segítő partnereinkkel, kapcsolati szervekkel, folyamatos párbeszédre alapuló kapcsolattartás - Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szükség esetén kerekasztal beszélgetés kezdeményezése) - Pedagógiai Szakszolgálat - Általános Iskolák - Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógynevelési Kar-hallgatói képzésben, mentorálásban, kutatómunkában való aktív részvétel. - Hajdúböszörményi Roma Nemzetiségi Önkormányzat - Lippai Balázs Roma Szakkollégium - Hajdúböszörmény Város Önkormányzata - Református Egyház - Katica Családok Átmeneti Otthona - Civil szervezetek: Országos Családpedagógiai Egyesület - Civilek a Lakóhelyért Egyesület

	<ul style="list-style-type: none"> - Hendicepes Gyermeket Segítő Egyesület
6. A pedagógiai munka feltételei	<ul style="list-style-type: none"> - Vezetési és pedagógus kompetenciák fejlesztése belső továbbképzési rendszer keretében - A csoportok kialakításának optimalizálása: létszám, összetétel. - Az SNI gyermekek szakszerű ellátása intézményi feltételrendszerének lehetőség szerinti bővítése, fejlesztése.
7.A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés	<ul style="list-style-type: none"> - A jogszabályi és partneri elvárások beépítésével a pedagógiai folyamatokat szabályozó dokumentumok folyamatos és naprakész „karbantartása”. - Az intézményi kulcsfolyamatok szabályozottságának folyamatos felülvizsgálata

Vezetési program - Az elkövetkező öt év fő feladatainak ütemezése, az intézmény minőségelvű működtetésének terve

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2025	Megjegyzés
1. Pedagógiai folyamatok			
<ul style="list-style-type: none"> - Tervezési és értékelési kompetencia fejlesztése pedagógusi szinten → Témafeldolgozása a szakmai 	<ul style="list-style-type: none"> - Munkaközösségi foglalkozásokon szerzett kompetenciák átadása tudásmegosztás 	<ul style="list-style-type: none"> - A szakmai elvárások szerinti tervezési értékelési dokumentumok. 	

munkaközösségben és szakmai csoportokban.			
- A bevezetésre kerülő új szabályozó dokumentumok (Honvédelmi Szabályzat, Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzat - GDPR) gyakorlatba illesztése.		- A bevezetésre került új szabályozó dokumentumok (Honvédelmi szabályzat, GDPR adatvédelmi szabályzat) gyakorlatba épülésének felülvizsgálata → szükséges korrekciók elvégzése.	
- Éves ütemezés szerint a pedagógusönértékelések lebonyolítása.	- Vezetői önértékelés lebonyolítása (2021-2022)	- Intézményi önértékelés lebonyolítása (2022-2023)	
- Tanügyigazgatási dokumentumok jogszabályi megfelelőségének vizsgálata.	- A vezetői feladatmegosztás szabályozottságának felülvizsgálata → Szükség szerinti korrekciók elvégzése	- Szabályozó dokumentumok bevalás és felülvizsgálata, → szükség szerinti korrekciók elvégzése	
	- Gyakornoki szabályzat felülvizsgálata a megváltozott jogszabályi környezet tükrében.		

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2025	Megjegyzés
		<ul style="list-style-type: none"> - Mérőeszköz kidolgozása és alkalmazásának a PP eszköz és felszerelés jegyzékének folyamatos nyomon követésére. 	
<ul style="list-style-type: none"> - A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal kialakítandó új feladatra szervezett kapcsolat beépítése a szabályozó dokumentumokba. (Esélyteremtő Óvoda projekt kapcsán a partneri szervek kapcsolatának újragondolása. (SZMSZ, PP,)) 	<ul style="list-style-type: none"> - A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal kialakított új kapcsolati rendszer (feladatok) áttekintése (2020) Kerekasztal beszélgetések 		
2. Személyiség- és közösségfejlesztés			
<ul style="list-style-type: none"> - A család - óvoda kapcsolat jó gyakorlatának megőrzése, további erősítése 			<ul style="list-style-type: none"> - A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív

			irányítása
<ul style="list-style-type: none"> - A családbevonás intézményi jó gyakorlatának folytatása (kreatív napok, bakancsos családi nap, “csellengő csütörtök” multikulturális projekt nap, stb.) 	<ul style="list-style-type: none"> - A szülői klubok, személyes percek, és családlátogatások hatékonyságának növelése, „pedagógiai hozadékainak” tudatos beépítése a kapcsolattartás és nevelőmunka során. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az együttnevelés intézményi gyakorlatának további erősítése, mérhető eredmények (elégedettségi mutatók, beiskolázási adatok) elérése. - Az ovi-suli csoportba járó gyermekek fejlődésének nyomonkövetése 	

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2025	Megjegyzés
<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő-fejlesztő munkát befolyásoló szakmai, működésbeli és emberi problémák hatékonyabb kezelése - Új típusú kapcsolattartási formák és technikák meghonosítása az operatív működési problémák feltárására, megelőzésére, megoldására 			<ul style="list-style-type: none"> - A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása
<ul style="list-style-type: none"> - A vezető és a munkatársak közötti információáramlás új formájának beindítása. - Havonkénti találkozás aktualitásnak megfelelően- - Kerekasztal beszélgetés 	<ul style="list-style-type: none"> - Vezetői fogadó órák működtetése, igény szerinti továbbfejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mélyebb személyes bevonódás az intézmény célkitűzéseinek megvalósítását befolyásoló szakmai, működésbeli és emberi problémák és felvetések kezelésébe. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Új gyermek megismerési módszerek és technikák tanulása, alkalmazása 			

<ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek önmagukhoz mért optimális fejlődését biztosító hatékony megismerési-fejlesztési gyakorlat megvalósítása - A mérőeszköz korrekciójának ütemezés szerinti megvalósítása <p>Szakmai kapcsolatok erősítése. A gyermekek speciális fejlesztését végző szakemberekkel való szoros együttműködés (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hatékony együttműködés megvalósítása a gyermekek optimális fejlődése érdekében. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hatékony kommunikáció, információátadás, közös programok a családok bevonásával. 	
---	---	--	--

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2025	Megjegyzés
- Szakmai munkaközösségek és munkacsoportok működtetése során a PP tartalmi elemeinek újragondolása/feldolgozása.	- Szakmai munkaközösségek és munkacsoportok működtetése során a pedagógus kompetenciák tudatos gyakorlása.	- Szakmai munkaközösségek és munkacsoportok működtetése során az intézményi önértékelések „pedagógiai hozadékainak” tudatos beépítése/beépülése.	
3. Eredmények			
	- Az intézmény hírnevének további erősítése		
4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció			
	- Mentorálási rendszer kiépítése és hatékony működtetése – A szakmai utánpótlás biztosítása		- Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása
- Gyakornokok szakmai támogatása a munkatervi tartalmak tükrében.	- Mentori kompetenciák fejlesztése mentor kolléga bevonódásával a munkatervi tartalmak tükrében.		
- A tudásmegosztásra, valamint a közös célok elérésére nyitott, támogató szervezeti kultúra továbbfejlesztése			- Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2025	Megjegyzés
<ul style="list-style-type: none"> - A szakmai munkaközösség és munkacsoportok vezetői hatékonyabb bevonódásának biztosítása aszakmai szervezet építésében → nagyobb önállóság biztosítása a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés-értékelés pedagógiai folyamatokban. - Munkaközösség és munkacsoport vezetők szakmai és vezetési kompetenciáinak fejlesztése: belső továbbképzések szervezése, részvétel intézményi belső továbbképzéseken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Minél több alkalom teremtése az elméleti és gyakorlati tudás megosztásra - Munkaközösség és munkacsoport vezetők szakmai és vezetési kompetenciáinak fejlesztése: belső továbbképzések szervezése, részvétel külső továbbképzéseken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Igény és lehetőség szerint vezetési kompetenciák fejlesztése külső továbbképzéseken. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Szakmai munkaközösségek tudatosabb bevonódása a pedagógiai folyamatok megvalósításába 			

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2025	Megjegyzés
<ul style="list-style-type: none"> - A szakmai munkaközösségek profilját és aktuális tartalmait képviselve tudatosabb bevonódás a pedagógiai folyamatok megvalósításába, hangsúlyosan a tervezési, ellenőrzési és értékelési feladatok ellátásába. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pedagógus önértékelések során a szakmai munkaközösség munkacsoport képviselete 	<ul style="list-style-type: none"> - Értékelési feladatok ellátása az intézményi elvárások (beszámoló, sablonok) tükrében. 	
5. Az intézmény külső kapcsolatai			
<ul style="list-style-type: none"> - A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal kialakult eddigi közös munkakapcsolat fokozása. - Együttműködés a szociális segítővel- szakmai konzultációk 	<ul style="list-style-type: none"> - Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központtal való kapcsolat és közös feladatok áttekintése, felülvizsgálata. 		

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2023	Megjegyzés
6. A pedagógiai munka feltételei			
			<ul style="list-style-type: none"> - Vezetési kompetenciák fejlesztése – a vezetők és vezetői feladatot ellátó kollégák hatékonyabb bevonása a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés-értékelés és korrekciós folyamatokba - Vezetési kompetenciák fejlesztése belső továbbképzési rendszer keretében
<ul style="list-style-type: none"> - Vezetői team megalakítása – Vezetési feladatok megosztása - Felelősség, jogkör, hatáskör meghatározása - Szakmai munkaközösségek és az ÖTM munkájának támogatása - Adott feladatra szerveződött team munkák támogatása - Továbbképzési program, beiskolázási terv zavartalan működésének biztosítása - Folyamatos szakmai fejlődés 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanult ismeretek gyakorlati alkalmazása, eredményessége. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tanult ismeretek tudatos beépítése a vezetői munkába. - A tanult ismeretek beépítésének és alkalmazásának folyamatos támogatása. - Igény és lehetőség szerint vezetési kompetenciák fejlesztése külső továbbképzéseken. 	

<p>lehetőségének biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pedagógus előmeneteli rendszerben való részvétel támogatása - Belső ellenőrzési terv átgondolása, összehangolása az önértékelési folyamatokkal 			
<ul style="list-style-type: none"> - Fluktuáció esetén a humán erőforrás minőségi szinten történő biztosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vezetői utánpótlás tudatos tervezése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyugdíjba vonuló alkalmazottak megfelelő utánpótlásának biztosítása. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Mentális egészségmegőrzés: Mentálhigiénés napok; előadások, tréningek intézményi szinten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Részvétel mentálhigiénés tartalmakat feldolgozó külső továbbképzéseken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Igény szerint mentálhigiénés szakvizsgát nyújtó képzésen történő részvétel támogatása. 	

Rövid távú célok-feladatok 2020-2021	Középtávú célok-feladatok 2020-2023	Hosszú távú célok-feladatok 2020-2025	Megjegyzés
<ul style="list-style-type: none"> - SNI-s BTM-s gyermekek fejlesztését támogató: bánásmódtechnikák, módszerek tanulása, alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanult SNI-s BTM-s gyermekek fejlesztését támogató bánásmódtechnikák és módszerek beépítése a nevelő-fejlesztő tevékenységbe. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Tiszta, esztétikus, rendezett környezet biztosítása, az intézményi dekorációk frissítése. - Nyári tervezett karbantartási, felújítási munkák koordinálása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Udvari játékok folyamatos karbantartása, épületek állagmegóvása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eszközök és felszerelések szükség szerinti bővítése, javítása. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Szakmai képzettségi mutatók további bővítése belső és külső továbbképzéssel és önképzéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pedagógusok ösztönzése szakvizsga megszerzésére. 	<ul style="list-style-type: none"> - A pedagógus önértékelés során „kiváló” eredményt elérő pedagógusok ösztönzése a minősítési rendszeren belüli megmérettetésre (Életpálya 	

		Modell).	
7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés			
- A megjelenő jogszabályok folyamatos figyelemmel kísérése: közlönyök online letöltése, a lehetőségek függvényében a területet érintő konferenciákon és továbbképzéseken történő részvétel.			- A folyamatos jogszabály változások folyamatos beépítése a szabályozó dokumentumokba, valamint beépítésük a gyakorlatba.

GAZDÁLKODÁSI, MŰKÖDÉSI, TÁRGYI FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA

Rövidtávon 2020-2021	Középtávon 2020-2022	Hosszútávon 2020-2025	Módszer	Sikerkritérium
- A költségvetési keret időarányos felhasználása	- Költséghatékony, körültekintően takarékos gazdálkodás		- Költségvetés tervezése, előirányzatainak betartása, tennivalók ésszerű rangsorolása	- A költségvetési keret hatékony felhasználása
- A költségvetési keret kiegészítése egyéb külső források bevonásával (pályázatok, támogatók)	- Folyamatos pályázat figyelés, pályázat felelős kijelölése, megbízása, pályázati teamek működtetése szükség szerint, pályázati lehetőségek kihasználása		- Pályázatfigyelés - Forrás keresés	- Sikeres pályázati tevékenységek Forrásbővülés
- Az épület állagmegóvása az óvoda vagyontárgyainak védelme - Csoportszobák berendezési tárgyainak számba vétele - A mosdó helyiségek felújítása	- Belső felújítások, korszerűsítések elvégzése a költségvetési keret és egyéb források adta lehetőségek szerint. (csoportszobák festése, gyermek mosdók felújítása, konyhai lefolyók, konyhai berendezések HACCP rendszer szerinti cseréje, melegítőzsámoly beszerzése, hűtő, mosogatógép cseréje) - Csoportszobai berendezési tárgyak folyamatos javítása, cseréje - A mosdó berendezési tárgyainak javítása cseréje		- Folyamatterv készítés sürgősségi rangsorolás szerint - Karbantartási munkák elvégzése, ellenőrzés	- Balesetmentes, vonzó, esztétikus óvodai környezet

	(csempék, válaszfalak, mosdókagylók)		
- A tiszta, esztétikus, rendezett környezet fenntartása	- Az óvoda használók (dolgozók, gyermek közösség, szülők) szemléletének erősítése a környezet megóvásának fontosságára, környezet tudatosságra.	- Személyes példaadás - Ellenőrzés	- A fenntartható fejlődés megvalósítása
- Udvari játékeszközök bővítése Az udvar növényzetének folyamatos gondozása, szépítése	- Az udvari játszóeszközök bővítése (homokozók telepítése, udvari ivókút létesítése, árnyékolás megoldása, udvari járda felújítása) - Játszó homok feltöltése, folyamatos cseréje	- Az udvari játékeszközök folyamatos karbantartása - Folyamatos kapcsolattartás a kivitelezőkkel - Ellenőrzés	
- A meglévő képességfejlesztő eszközök számba vétele	- Az újonnan vásárolt képességfejlesztő eszközök, játékok hatékony használatára ösztönzés, további új eszközök beszerzése, saját kezű készítése a forráslehetőségek figyelembevételével	- Igényfelmérés - Meglévő eszközök tematikus csoportosítása, újak saját kezű készítésére ösztönzés	
- Hatékony, konstruktív együttműködés a fenntartóval szakmai, emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében	- A létesítmény és a használt eszközök biztonságos működtetése A fenntartói előírásnak való megfelelés szakmai és gazdasági szempontból egyaránt	- Pontos, precíz, határidőn belül megküldött adatszolgáltatások, dokumentációk - Részvétel értekezleteken - Ellenőrzés	

18. ZÁRÓ GONDOLATOK

Vezetői programommal támogatni szeretném a Hajdúböszörményi Kincskereső Óvodában folyó magas színvonalú munkát, felelősséggel megőrizve az intézmény eddig elért eredményeit, értékeit, hagyományait. Olyan vezetést szeretnék megvalósítani, mely biztosítja az eredményes, törvényes, gazdaságos, partnerközpontú működést, szakmai önállóságot. Úgy érzem, kellő szakmai kompetenciával rendelkezem ahhoz, hogy a következő öt évben felvállaljam az intézményvezetői feladatokat. A megkezdett úton, az eddig elért eredményeket, értékeket megtartva, az óvodapedagógia magas szintű céljait szem előtt tartva, kollégáimmal közösen valósítsam meg a vezetői pályázatban kitűzött feladatokat. Hiszek ennek eredményességében.

*Aknázd ki legjobb képességeidet és erősségeidet,
és tanuld meg másokra bízni azt, amiben te nem vagy jó.
Vannak körülötted tehetséges emberek,
akiknek az álma azzal válik valóra,
ha segítenek megvalósítani a tiédet. Keresd meg őket!*
(Bob Gass)

Szűcs Lászlóné
pályázó